

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrži nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

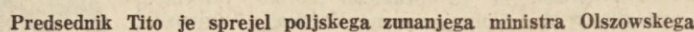
Pričakujejo, da se bo draginjska doklada prihodnjega maja rekordno povečala zaradi nadaljnje podražitve potrošnega blaga

Indijanci so indijanski aktivisti podpisali sporazum z washingtonskim predstavstvom, svoje zmage s petjem (poročilo berite na 6. strani)

V senatu so fašisti ponovno glasovali za vlado

sporazum z washingtonskim pred-
poročilo berite na 6. strani)

Polisko delegacijo sta sprejela tudi predsednik Tito in Džemal Bijedić

(Od našega dopisnika)

Medtem je položaj Lon Nolovega režima čedalje bolj resen. Phnom Keruturka so izvolili za novega turškega predsednika. Milatović in številni drugi zvezni in republiški funkcionarji.

Povišanje cen je predlagala izvršna komisija gospodarske skupnosti v Bruslju

Delavci tekstilne stroke zahtevajo takojšen začetek resnih pogajanj za obnovitev vsedržavne delovne pogodbe

DAMASK, 6. — Delegacija

rom tajnika izvršnega

POTRJENE VESTI IZ DIPLOMATSKIH KROGOV

Sihanuk na kamboškem osvobojenem področju

Položaj Lon Nolovega režima čedalje bolj majav
Partizani ožijo obroč okrog Phnom Penha

HANOI, 6. — Princ Norodom Penh je še vedno popolnoma odre-

Sihanuk je prispe danes na štirnedenišni uradni obisk v Severni Vietnam. Dočakali so ga ministrski predsednik Sev. Vietnam Pham Hung Dang ter drugi visoki funkcionarji. Dnevi, ko so v Vietnamu obiščeni, so za to državo pomembni, saj so v obdobju, ko je bila pod vplivom vojaškega režima, obiščeni le redko. Sihanuk je prispe danes na štirnedenišni uradni obisk v Severni Vietnam. Dočakali so ga ministrski predsednik Sev. Vietnam Pham Hung Dang ter drugi visoki funkcionarji. Dnevi, ko so v Vietnamu obiščeni, so za to državo pomembni, saj so v obdobju, ko je bila pod vplivom vojaškega režima, obiščeni le redko.

van Dong ter drugi visoki funkcionarji. Ob svojem prihodu je Sihanuk dejal, da se je mudil mesec dni na osvobojenem ozemlju Kambože in da je prišel do področja

Angkor Vat, kjer so znamenita budistična svetišča. Mesto se nahaja na severu države, v bližini velikega jezera Tonle Sap.

O Sihanukovi prisotnosti v Kam-
bodži se je v Peking, kjer je
Sihanuk bival, odkar ga je strmog-
lavil sedanji kamboški diktator

Najožji princevi sodelavci pa so te vesti do sedaj še vedno demantirali, čeprav ni bilo Sihanuka v Pnom Penhu od februarja. Na svojo upravo

Pekingu od rebratna. Na vsa vprašanja so vedno odgovarjali, da je na potovanju v notranjosti Kitajske. V svoji današnji izjavi je Si-hanuk dejal, da je obiskal večji škega vojaškega poveljstva skušajo partizani osvoboditi mesto pred kamboškim Novim letom, ki bo 13. aprila.

Medtem je položaj Lon Nolovega režima čedalje bolj resen. Phnom

Slovesna otvorenost ljudske knjižnice Srbije

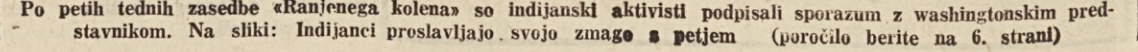
BEOGRAD, 6. — V Beogradu je

Dragoslav Marković slovesno odpr
novo ljudsko knjižnico Srbije. Da
našnji dan je bil namenoma iz
bran za slovesno otvoritev knjiž
nice, kajti 6. aprila 1941. leta je
pri napadu Hitlerjovega letalstva

na Beograd bila knjižnica polno-
ma uničena. Takrat so zažigalne
bombe uničile dragoceni zaklad, v
vrednosti predvojenih 59 milijard di-
narjev. Po otvoritvenem govoru u-
pravnika knjižnice in predsednika

skupščine Srbije so ugledni operni, dramski in drugi umetniki Beograda predvajali umetniški program. Slovesne otvoritve ljudske knjižnice Srbije so se udeležili Mijalko Todorović, Petar Stambolić, Veljko

Milatović in številni drugi zvezni
in republiški funkcionarji.

PISMO UREDNIŠTVU

Tako ne gre!

Pred kratkim sem bil na obnem zboru nekoga prosvetnega društva. Primorski dnevnik je o tem obnem zboru pisal dvakrat, najbolj obširno zadnjega marca. Društvo je znano po svoji intenzivni kulturno - prosvetni dejavnosti. Ina svoj pevski zbor, dramski odsek, prireja tudi druge prireditve kot n.p.r. kmečki tabor, razstavo knjig in zgodovinskih dokumentov ter se vneto trudi, da popravi in uredi društvene prostore ustrežnosti dejavnostim društva. Odbor je za svoje delo žel priznanje in vesterstransko pohvalo. Društvo je lahko za zgled mnogim prosvetnim društvom.

Po poročilih predsednika in odborov je sledila razprava. O tej je Primorski dnevnik obširno poročal, ni na omenil, da je odbor storil za povrnitev pomena in poitalijancih primikov tisočih Slovencev v izvirno obliko. Bilo je skoro mučno, ker zadovoljivega odgovora ni bilo, kar seveda ni kriv odbor, ker je predvsem stvar vsakega posameznika, ki nosi poitalijancih primike, da se spremeni ali ne. Le neka ženska je pripomnila, da je težko iti na patronat v Ulico Ciccone, ki te zadeve ureja in da bi bilo dobro in potrebno, da si nekdo prevzame to skrb in gre od družine do družine. Tu se je s tem vprašanjem nehalo.

Osebo sem pričakoval, da bo to vprašanje imelo večji odziv, se posebej zato, ker nimalo navzočih članov niso sprejemale primike, nekdo je celo izvoljen predstavnik, drugi so vsi zavrnili in delovni prosvetni delavci. Sama zavest in delovanje nas ne more zadovoljiti in opravičiti brezbrčnosti do popačenega primika in njegove vrnitve v slovensko obliko. Vredno bolj postajam prepričan, da pri veliki večini teh ljudi prevladuje neka indiferentnost, nezanimanje,

morda celo strah do spremembe primika in da se zadovoljujejo s tem, da se v slovenskih krogih imenujejo KRALJI, v italijanskih pa CARLI, če že ne RE! Kdo sem, itak vedo, si mislijo in tako smo vsi zadovoljni.

Tako ne sme in ne more biti. Predstaviti se v domačem krogu ali onstran meje za KRALJA, drugod in v italijanskih krogih za CARLIA, je nedopustno, je prekomodno, pomeni zavajati ljudi, pomeni imeti dva primika, posluževati se enega ali drugega po koristnosti. Pomeni biti noli, ki enkrat vlakne v pesek slovenski, drugič poitalijancih primike!

Mislím, da ne zahtevamo preveč, če bi od takih in podobnih Slovencev zahtevali nekaj več slovenskega ponaša, zavesti, zlasti od tistih, ki imajo javne funkcije, ki jih volijo slovenski volivci, ki bi morali prvi postati zgled mladeži, ki so do tega vprašanja malomarni, indiferentni. Mislim, da tudi ne moremo sprejeti opravičila, ki ga je dal nekdo, še danes v javni službi, da kdor mu je primik menjal, naj mu ga tudi spremeni v prvotno obliko.

Pridobitev izvirnega primika ni težka zadeva, zahteva le nekoliko dobre volje. Prošnjo za spremembo primika reši prefektura v 2-3 mesecih. Poznam primer, da je nekdo lani maja zaprosil za spremembo primika v slovensko obliko in mu jo je prefektura odobrila julija meseca istega leta.

Se nekaj bi rad dodal. Naš dnevnik in tudi drugi časniki in revije bi morali zavzeti emotivno stališče. Če o kom pišejo, naj ga imenujejo tako, kot se uradno imenuje, če mu bo prav ali ne. Pred kakim tednom se je v Trebach ponesrečil s puskinim dnevnik imenoval KRALJ. O istem dogodku je poročal italijanski dnevnik in pisal o nekem KARLIJU. Kdo ga je pravilno imenoval? Isti italijanski dnevnik je dne 30. marca pod naslovom Una proposta avanzata da ISDE,

navedel med raznimi predstavniki tudi ime MARCO LACHI. Primorski dnevnik je naslednji dan v isti zadevi navedel nekoga MARKA LAHA. V zadnji številki revije DAN je avtor nekoga prispevka podpisan s čistim slovenskim priimkom. Ker avtorja poznam, naj povem, da vsi njegovi uradni dokumenti nosijo poitalijancih primike. In tako bi takih primerov lahko našli, da bi izpolnili vse stolpce dnevnika. Še nekaj. Kdo se ne spominja imen slovenskih kandidatov na zadnjih in tudi prejšnjih volitvah in kako so bila napisana njihova imena oz. priimki na uradnih kandidatih listah in kako jih je imenoval naš tisk?

Kdo si iz katerega koli razloga ne želi izvirnega primika, naj ostane še naprej s svojim poitalijancim primikom in tako naj ga tudi vsi imenujejo: prijatelji in znanci, javni in zasebni uradi, naša prosvetna, športna in druga društva in še posebej ves naš tisk.

Rado Lautin

Opomba uredništva: Objavljamo gornje v spremeni dopisu podpisano pismo s pripombo, da smo o vprašanju poitalijancih primikov večkrat pisali in pozivljali prizadele, naj poskrbijo za njihovo povratek v izvirno slovensko obliko.

Patronat pri Kmečki zvezi je prizadelet vedno na razpolago za pripravo potrebne vloge, lahko pa je vsak naredi tudi sam neposredno na prefekturo. Če nima pri rokah odloka, s katerim mu je bil primik poitalijancim, lahko dobi prepis tega odloka v državnem arhivu (Archivio di Stato). Stroški so minimalni saj prizadelet napravi prošnjo na navadnem papirju. Ovir za ponovno pridobitev izvirnega primika ni se da pri praktično nobenih, treba se je odločiti in žrtvovati tistih nekaj ur za birokratske formalnosti. Upamo, da bo tudi gornje pismo služilo kot ponovno poziv vsem, ki svoje dolžnosti še niso storili.

VČERAJ V DEŽELNEM SVETU

Večina glasovala za novo ureditev deželne osebe

Določena nova finančna sredstva za gradnjo bolnišnic - Pred zaključkom mandatne dobe samo še zakon o razvojem in zakon o urbanističnem načrtu

Deželni svet je včeraj zaključil razpravo o «manjših» zakonih, ki bodo sprejeti v tekoči mandatni dobi. Včerajšnja dva zakona sta bila namreč zadržana na seznamu novih, ki naj bi jih skupščina obravnavala in sprejela pred 19. aprilom, ko bo njeno zakonodajno delovanje dokončno prekinjeno. Razen seveda dveh osnovnih zakonov o petletnem razvojem in zakonu o urbanističnem načrtu, katerih razprava se bo začela v torek dopoldne in bo trajala vse do 19. aprila.

Včerajšnja seja je bila precej živahna, saj ji je prisostvovalo veliko število poslancev deželne uprave, ki so ves dan stali. Drugi zakon na sporedu se je namreč nanašal prav na ureditev njihovega stala.

Prvi zakon, označen s številko 417, je predložil 13. marca letos deželni odbor. Gre za normo, ki pooblašča deželno upravo, da določi nova finančna sredstva za gradnjo novih bolnišnic v Furlaniji - Julijski krajini, in to na osnovi deželnega zakona št. 36 z dne 31. decembra 1965. O zakonu, ki daje v ta namen na razpolago 400 milijonov lir v letšnjem letu, je kratko spregovoril poročevalec Zanin (KD), nato pa so posegli v razpravo svetovalec Uri (KD), Morelli (MSI), Bergamas (KPI) in Trauner (PLI). Bergamas je v svojem posegu očital deželni upravi, da tudi na tem področju uveljavlja nekoordinirano politiko ter da v njenem okviru zasleduje določene politične cilje. Svetovalec Trauner pa je vložil petico, s katero vabi deželno upravo, naj bi podelila posebna finančna sredstva za uresničitev nove bolnišnice na Katinari. Peticija je bila sprejeta kot priporočilo.

Pri končnem glasovanju so se za novo normo izrekle vse svetovalske skupine razen KPI, ki se je glasovanja vzdržal.

Glede zakona o preureditvi stala deželnega osebe, ki ga je obrazložil poročevalec Ginaldi (KD), je predstavnik komunistične svetovalske skupine Bergamas zahteval, naj bi razpravo odložili do trenutka, ko bi bili objavljeni napovedani državni zakoni o preustroju zdravstva. Zahtevo je podprl tudi svetovalec MSI Morelli. Večina pa je bila nasprotna mnenja ter se je razprava po ustreznem glasova-

ju (18 glasov za nadaljevanje in 16 glasov za prekinitev) nadaljevala. Svetovalec PLI Morpurgo je izrazil vrsto pomislekov, ker so izberali mnenja, da zakon ni najbolj sestavljen. Geffer-Wondrich (MSI) je bil mnenja, da bi bilo bolje počakati z zakonom na izvolitve novega deželnega sveta, odločno proti drugemu in tretjemu delu nove norme pa je nastopil svetovalec Bettoli (KPI), češ da gre za norme, ki so sestavljene kakor nalašč za to, da favorizirajo določene skupine deželnih namoščencev. Svetovalec, ki so posegli v razpravo, sta odgovorila poročevalec Ginaldi in odbornik za osebe Romano.

Preden je deželni svet prešel na posamezne člene, so predstavniki KPI Bergamas, Pellegrini in Bettoli ponovno zahtevali prekinitev razprave. Bettoli je nadalje zahteval, naj bi imenovali posebno komisijo, ki naj bi tudi v sodelovanju s sindikalnimi predstavniki ponovno preučila vprašanje stala. Zahtevo po odložitvi razprave in po imenovanju komisije je večina zavrnila. Pred glasovanjem o novem zakonu so štiri svetovalci dali glasovalne izjave. Bergamas je za KPI napovedal odklonil. D'Antoni je kot neodvisen, Del Gobbo za KD in Pittori za PSI pa pridržal glas. Pri končnem glasovanju so se za sprejem nove ureditve stala deželnega osebe (pri tem naj omenimo, da se mnenja med samimi nameščenci glede umestnosti take rešitve precej razhajajo) izrekli svetovalci KD, PSI, PSDI in neodvisni Di Caprio, proti so glasovali pripadniki KPI, svetovalci MSI in PLI pa so se vzdržali.

Nova frekvenca za radio Trst I.

Tržaški sedež italijanske radiotelevizije sporoča, da bodo v sredo, 11. aprila, na podlagi mednarodnega dogovora, menjali frekvenco na radijskem oddajniku Trst I, ki oddaja državni program ter deželni program. Frekvenca bo z 91,3 MHz prešla na 91,5 MHz. Čeprav je za majhno spremembo, vodstvo RAI priporoča poslušnikom, naj to spreminjajo izvedejo na svojih radijskih oddajnikih.

Pagani je vložil proti njemu tožbo in izjavil, da je Abati že več mesecev dvoril, proti njegovi volji, njegovi 15-letni hčerki Marisi, ki obiskuje sredo šolo «Fermi» v Gorici. Dne 13. maja zjutraj, nekaj po 8. uri, ko se je Pagani mudil v Gorici, je opazil na parkirnem prostoru šole Abatija, ki je čakal v svojem avtu in na njegovo vprašanje je odgovoril, da čaka na Mariso, s katero mora nujno govoriti. Beseda je dala besedo in nato sta se tudi stela, da sta morala oba po zdravniško pomoč v bolnišnico. Sodnik je spoznal Abatija krivega ter ga je obsodil na plačilo 50 tisoč lir denarne kazni, ki pa je pogojna in brez vpisa.

Na križišču v Ul. Vittorio Veneto v Gorici je policija ustavila 31. julija lani 45-letnega Luigia Gagliana iz Bellana pri Škocjanu ob Soči, ki se je peljal s svojim avtom fiat 124. Ugotovili so, da avto ni bil zavarovan, čeprav je

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Občinska uprava naklonjena postavitvi partizanskega spomenika na trgu v Štandrežu

Takšen odgovor je svetovalec odv. Sanzin (PSI) prejel na občini - Komunisti zahtevajo prekinitev deželne razprave o urbanističnem načrtu ker je nepopoln

Na začetku včerajšnje seje občinskega sveta v Gorici je svetovalec odv. Sanzin (PSI) zastavil županu vprašanje, kako se namerava občinska uprava ravnati ob letošnjem dnevu odprtega gibanja, 25. aprila, ko bo v Štandrežu potekala proslava ANPI. Svetovalec je nadalje spomnil župana, da mu je delegacija štandredskih voščilnic predložila zahtevo v številnih podpisih, da občinska uprava omogoči postavitev spomenika v počastitev odprtega gibanja in številnih padlih domačih partizanov in protifašistov. Svetovalec je županu izrazil mnenje, da je ravno sedaj najboljša priložnost za občinsko upravo, da zadosti pričakovanjem štandredskih prebivalstva.

V pogovoru z odv. Sanzinom smo se izvedeli, da je tehnični izhod goriške občine preučil dve varianti za postavitev spomenika in se odločil za lokacijo na trgu. Župan bo v kratkem poklical predstavnike koordinacijskega odbora za postavitev spomenika in jim sporočil to novico.

Tudi vprašanje svetovaleca Chiarona (KPI) se je nanašalo na praznovanje odprtega gibanja, ko naj bi občinska uprava položila vence tudi na okoliška pokopališča, kakor pričakujejo domačini.

V odgovor glede 25. aprila je župan dejal, da bo občina primerljivo proslavila ta dan.

Ostali svetovalci so se v uvodnem delu seje, posvečene interpretacijam, nanašali na manj pomembne stvari. Omembe vredno se nam zdi le vprašanje Colelle (KD), če bo župan 1. maja sprejel zastopstvo sindikalnih organizacij.

Med ostalim delom se je razpravljalo o deželnem urbanističnem načrtu. Povod zanjo sta dali resoluciji PSDI in MSI. O vprašanju je najprej spregovoril svetovalec Candussi, ki je oveličal svojo resolucijo in predlagal konkretna javna dela. Demokristijan Tuzzi se je prav tako omejil na navajanje javnih del, ki bi jih morali zgraditi v Gorici, da bi mesto in pokrajina opravili funkcijo povezovalcev z Vzhodom, medtem ko je komunist Chiarion predlagal, naj deželni svet ne sprejme urbanističnega načrta, ki ga očitno pripravljajo za volitve, dokler ne omogoči posvetovanja s prizadeletimi ustanovami, da bi bil ob sprejemu čim polnejši.

Občinska kriza v Trziču

Na zadnji seji občinskega sveta v Trziču so župan Versace in njegovi demokristijanski odborniki podali ostavko in s tem se je začela dejanska kriza občinske uprave, pa čeprav je pokrajinski kontrolni odbor postavil pod grožnjo kominarske uprave 8. april kot zadnji termin za odobritev občinskega proračuna.

Povod za ostavko so dale resolucija KPI od 26. marca, ki zahteva odstop enoborne demokristjanske uprave, ter se dve podobni resoluciji, ki sta jih predložila predstavnik PSI in PSDI.

Sejo je otvoril župan Versace, ki je poudaril nujnost, da občinski svet v dolocenem roku odobri postavke občinskega proračuna za tekoče leto ter medobinski regulacijski načrt, za katerega jih prijanja deželna uprava. Prav tako je nujno potrebno uveljaviti medobinski konzorcij za upravo javnih prevozov.

Za njim je spregovoril Semola

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Z očetom svoje izvoljenke se je stepel pred šolo

Zaporna kazen, ker ni zavaroval avtomobila
Ni imel voznega listka - Še tatvine v Standi

Pred goriškim okrajnim sodnikom dr. Ballardijem se je moral zagovarjati v četrtek 25-letni Ermanno Abati iz Krmina, Ul. Nievo 6, pod obtožbo, da se je 13. maja lani stepel z Gualterijem Paganim iz Gradišča ter mu povzročil poškodbe, za katere se je moral zdraviti 8 dni.

Pagani je vložil proti njemu tožbo in izjavil, da je Abati že več mesecev dvoril, proti njegovi volji, njegovi 15-letni hčerki Marisi, ki obiskuje sredo šolo «Fermi» v Gorici. Dne 13. maja zjutraj, nekaj po 8. uri, ko se je Pagani mudil v Gorici, je opazil na parkirnem prostoru šole Abatija, ki je čakal v svojem avtu in na njegovo vprašanje je odgovoril, da čaka na Mariso, s katero mora nujno govoriti. Beseda je dala besedo in nato sta se tudi stela, da sta morala oba po zdravniško pomoč v bolnišnico. Sodnik je spoznal Abatija krivega ter ga je obsodil na plačilo 50 tisoč lir denarne kazni, ki pa je pogojna in brez vpisa.

Na križišču v Ul. Vittorio Veneto v Gorici je policija ustavila 31. julija lani 45-letnega Luigia Gagliana iz Bellana pri Škocjanu ob Soči, ki se je peljal s svojim avtom fiat 124. Ugotovili so, da avto ni bil zavarovan, čeprav je

(PSI), ki je ponovno poudaril nujnost odstopa manjšinskega demokristjanskega odbora in sestavo nove večinske in organske občinske uprave. Za njim je približno eno uro govoril Saggini (KPI), ki je naglasil, da je potrebno sodelovanje KD in KPI, ker bi brez komunistov ne držala nobena druga oblika občinske uprave. Prav zaradi tega komunisti s svojo resolucijo zahtevajo odstop enoborne demokristjanske vlade.

Tudi svetovalec Vertovese (PSI) je kritiziral KD in njene predložene programe ter govoril o upravi nekaterih občinskih in medobinskih uprav ter o njihovih pomanjkljivostih.

V imenu PSDI, ki je tudi predložila resolucijo z zahtevo za odstop župana in odbornikov, je govoril Bon, ki se je dotaknil tudi prejšnje uprave KD - PSI ter možnosti vzpostavitve uprave levega centra. Renzi (PLI) pa je predlagal koalicio po vzorcu rimske vlade. Posege je zaključil Barbariol (KD), nakar je župan odredil kratkotek premor za posvet.

Med tem so se opozicijske stranke sporazumele za enotno resolucijo z zahtevo za odstop župana in odbornikov, ki jo je predložil Vertovese (PSI) in za katero so glasovali poleg PSI še vse druge stranke razen demokristjanov. Tako je bila resolucija o nezaupnici odobrena s 16 proti 14 glasovom in župan Versace je napovedal odstop.

Včeraj se je v Gorici pričelo toliko priskrbovalno strokovno preučevanje magnetofonskega posnetka telefonskega obvestila na postajo v Gradišči, ki je napotilo tri karabinjerje v Petovlje ter posredno povzročilo njihovo smrt z razstrelivijo fiata 500.

V prvi fazi preiskave, ki je trajala do aretacije šestere, je pri analizi magnetofonskega zapisa sodeloval strokovnjak inž. Avallo. Preiskovalni organi so ga za strokovnjaka določili tudi v nadaljevanju preiskave, vendar se je temu upr odvetnik Bernot. Zato je poleg inž. Avalla prišel včeraj v Gorico še prof. Rosario Grassi, ki je prav tako strokovnjak za ta vprašanja.

V družbi odv. Maniaca sta strokovnjaka Avallo in Grassi odšla na poveljstvo karabinjerjev, ostali trije branilci Bernot, Pedroni in Battello pa v zapore. Vse kaže, da so strokovnjaki registrirali govornice osumljenec, ki so iz zapora telefonirali na karabinjersko poveljstvo.

Od preverjanja je bila izključena Maria Mezzorana, ker je neizpovedno, da je avtor «glasu» moški. Morda bodo strokovno preučevali še kakšne druge magnetofonske posnetke govorice, domnevni osumljenec, ki so se na svobodi. Preiskava se je pričela v popoldanskih urah ter ni bilo močnega ničesar izvedeti o njenem izidu. Vsekakor je poskus izredno važen, ker bo od

stop enoborne demokristjanske občinske uprave, ki jo bo uradno sporočil na prihodnji seji občinskega sveta, če ne bo medtem prišlo do kakšnega sporazuma, za katerega so v teku intenzivna pogajanja med KD, PSI in PSDI. V nasprotnem primeru bodo dobili kominarsko upravo.

Včeraj je začela PSI v Trziču vrsto posvetov s predstavniki KPI, PSDI in KD, da bi poiskali izhod iz sedanje krize. Socialdemokrati so tudi zahtevali sestanek s socialisti, da bi se pogovorili o skupnem stališču, ki naj bi ga zavzeli v razgovorih za sporazum štirih strank levega centra.

V GALERII «IL TORCHIO» Danes odprte razstave slikarja Jožeta Cesarja

Danes, 7. t.m. bo ob 18.30 v galeriji moderne umetnosti «Il Torchio», Ul. Mameli 6 odprte razstave del tržaškega slikarja Jožeta Cesarja.

Razstava, ki si jo boste lahko ogledali vsak dan od 11. do 13. in od 17. do 20. ure, bo odprta do 21. t.m.

Razna obvestila

Podporno društvo za Gorško občinske člane, da bo redni letni občni zbor v torek, 17. aprila ob 20. uri na sedežu v Ul. Malta 2. Vljudo vabljeni.

ZADEVA PETOVLEJE V KLJUČNI FAZI?

Strokovnjaka preučevala avtorstvo usodnega telefonskega obvestila

Osumljenci so iz zapora po telefonu prebrali sporočilo, ki so ga strokovnjaki analizirali na karabinjerski postaji

odgovora odvisno, v kakšno smer bo krenila preiskava. Nesporno je, da je magnetofonski zapis izredno važen in morda edini, vsaj za javnost, oprtjen na dokaz, s pomočjo katerega bi bilo mogoče priti do dejanskih atentatorjev.

Pojasnilo De Simona glede občinskega gledališča

Goriški župan De Simone je sporočil tisku stališče občinske uprave do vprašanja izgradnje občinskega gledališča. To svojo dolžnost je čutil zaradi nasprotovanja enega dela občinskega sveta trošenju druge milijarde lir za takšen obdobje in zaradi javnega napada preiskovalne komisije, ki je na takšno stališče usmerila KPI.

De Simone pravi, da deželni zakon omogoča uresničiti željo Gorčanov po izgradnji občinskega gledališča. Občinski odbor je preučil dobro in slabe plati tega vprašanja in se je soglasno odločil predlagati občinskemu svetu svojo izbiro, in sicer vlogu prošnje na deželno za nakup gledališča. Občinski odbor je hitro ukrepal tudi zaradi tega, ker «Verdiju» po septembru ne bodo več dajali dovoljenja za predstave in ob Gorici brez gledališke dvorane, seveda, in brez predstav.

Nove cene za tekoče gorivo

Pokrajinski odbor za cene je določil z veljavnostjo od 1. januarja 1973 naslednje najvišje cene za petrolejske proizvode:

Olje za ogrevanje: v količinah izpod 4000 litrov po 27,87 lir in za 4000 litrov po 26,96 lir in za celotno avtomotorno po 26,08 lir. Tekoče gorilno olje: za iste dobavne količine velja cena po 24,58; 23,69 in 22,79 lir.

Poltekoče gorilno olje: po 21,28 lir kg za male dobave in po 19,27 lir za celo avtomotorno. Gostotno gorilno olje: po 18,76 lir na drobno in po 16,75 za celo cisterno.

Cene veljajo franko dom potrošnika za vso pokrajino. Petroleji za razsvetljavo in ogrevanje se prodaja v posodah po 20 litrov po 40,50 lir (vključno IVA).

Spet tatvine

V četrtek v dopoldanskih urah so neznanci izvršili tri tatvine v našem mestu in vse tri (ukradli so denar in zlatnino po stanovanjih) zglede, da je izvršila ista skupina ali isti zlikovci, ki se je vthotapil v stanovanje s ponarejenimi ključi, ki je gospodinja zapustila stanovanje. Prva, ki se je agentom kvestura pritožila zaradi kraje v svojem stanovanju, je bila 61-letna Agnese Rebutzini, por. Milani s Korza Italija 141, ki je povedala, da so se neznanci vthotapili v njeno stanovanje med 9. in 12. uro ter ji odnesli 100.000 lir in za 300.000 lir zlatnine.

Ostali dve tatvini sta bili izvršeni na Travniku št. 6, v tretjem nadstropju. Oskodovan sta 63-letna Karolina Nemec in 39-letna Ersilia Marega, por. Brandolin. Zenski stanujeta namreč na istem nad-

Zhorovanje ANPI v Doberdolu

Pred dnevi je bilo v Doberdolu zhorovanje tamkajšnje sekcije bivših partizanov vključenih v organizacijo ANPI. Med drugimi problemi so na zborovanju obravnavali tudi nadaljevanje akcije za priznanje stala borec vsem tistim, ki imajo do tega pravico. Obenem so prisotni podpisali tudi posebno petico rinski vladi in drugim pristojnim organom, v kateri se zahteva nujna izvedba potrebnih reform. Peticijo sta predložili organizacija ANPI in domače prosvetno društvo «Jezero».

Poleg članov domače sekcije ANPI so bili na zborovanju prisotni tudi župan Andrej Jarc, podžupan Karel Černič, pokrajinski odbornik ANPI pa je zastopal Ladi Dornik iz Gorice, ki je tudi pozdravil vse prisotne. (Slika je bila posneta na sedežu pd «Jezero». Foto Karel Ferletič.)

Deželni prispevek za zdravila obrtnikom

Deželni odbor je odobril zakonski predlog o svojem finančnem prispevku, da bodo prejemali zdravila tudi obrtniki, kmetje in trgovci. Podoben ukrep je v veljavi za upokojenke teh kategorij. Dežela bo za uresničitev tega sklepa prispevala letos 300 milijonov, v naslednjih letih pa po 600, kar predstavlja okoli 2.500 lir na osebo, oziroma 30 do 40 odstotkov predvidene stroške. Ukrep bo veljaven vse dolje, dokler ga ne bodo zamenjali vsedravniki zakoni.

Vest je deželni odbornik Tripani sporočil predstavnikom goriške bolniške blagajne.

Kino

Gorica

VERDI 17.00-22.00 «Il Decamerone nero». Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

CORSO 17.15-22.00 «Getavay». S. Mc Queen in A. M. Graw. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedano.

CENTRALE 17.15-21.30 «I magnifici sette cavalcano ancora». L. V. Cleef in S. Powers. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.00-22.00 «Un'avventura a Tahiti». J. P. Belmondo in S. Sandrelli. Barvni film.

VITTORIA 17.15-22.00 «Cronaca erotica di una coppia». P. Petit in R. Caggio. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

Tržič

AZZURRO 17.30 «Da Hong-Kong: l'urlo, il furore, la morte». Barvni film. EXCELSIOR 16.00 «Barbabus». Barvni film.

PRINCIPE 17.30 «Delirio caldo». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Zadnji dracula», nemški barvni film — ob 18. in 20.

SVOBODA Prosto.

DESKLE «Zelja po vampirju», angleški barvni film — ob 19.30.

RENCE «Kraja po nalogu britanske tajne službe», angleški barvni film — ob 19.30.

PRVACINA Prosto.

SEMPAS «Viking z jugs», italijanski barvni film — ob 20.

KANAL «Serafino», italijanski barvni film — ob 20.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Marzini, Korzo Italija 38, tel. 2443.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Alla Salute», Ul. Cosulich, tel. 72400.

Kot smo že poročali v našem listu, bo kulturni krožek iz Gorice «Gaetano Salvemini» priredil recital folklornih ljudskih pesmi, kjer bosta nastopila mestni folklori ansambel «I trovieri» in potujoči pevec iz Sicilije Franco Trinciale. Medtem ko bodo prvi predvajali skladbe iz znane antologije «Spoon river», bo Franco Trinciale predstavil občinstvu na svojevstven način v pesmi vse pereče probleme, ki mučijo današnjega človeka, predvsem delavca in kmetja, ki morata biti podrejena gospodarju.

Krožek priredi v ponedeljek, 9. aprila ob 18. uri v sejni dvorani pokrajine kulturni večer, kjer bo stala predavalna poslastica Castiglione (PSI) in Santuz (DC) o problemu stola. Naslov predavanja je «Kariere italijanske šole». Predavatelja bo občinstvo predstavil tajnik krožka «Salvemini» Attilio Carbone.

(Na sliki vidimo člane folklorne ansamble «I trovieri».)

V marcu znatno povečanje blagovnega prometa v Portorožju

V blagovnem pristanišču Portorožja se je promet v mesecu marcu znatno zvišal, saj so natovarili in raztovarili približno 100.000 ton blaga. Uvoženega je bilo največ gorilnega olja (41.845), lesa (32.300), ter premoga (9.035). V manjši količini so ladje raztovarile žitarice, kobilino, železo, železne izdelke celulozo. Iz pristanišča so ladje odplule natovorene predvsem s keramičnimi ploščami (2.500).

Skupno je prišlo 64 tovornih ladij, od katerih je bilo 49 iz Italije; ostale pa so pripadle iz drugih predvsem evropskih držav.

ENEL

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA

SPOROČILO POTROŠNIKOM

Sindikalne organizacije delavcev elektriške stroke so proglasile na celotnem državnem ozemlju razclenjene stavke v obdobju od 29.3.

Spodrezani
frak

Ugandski predsednik Idi Amin je pred kratkim opazil na nebu leteti krožnik "nenavadne vrste", ki se je spustil v Viktorijino jezero, nato pa kot raketa švignil v vsemirje. General je nato izjavil, da je bil tisti krožnik "velikega pomena" in da je šlo za "srečno znamenje" za vse dežele in ljudi, ki so ga videli. Tako bistre oči kot Idi Amin so potem dobili tudi številni drugi državljani: tudi oni so videli leteti krožnik. »Bil je prekrčen z dimom, njegov konj pa je bil podoben kačjemu repu.« Skratka, stvar je bila dokaj podobna letnemu zmaju.

Pred desettimi meseci je francoski predsednik Georges Pompidou zelo slovesno ustoličil kralja Arthura: novega direktorja radiotelevizije (ORTF) Arthura Contea. Dasiravno je Contea ves čas svojega službovanja vestno izpolnjeval ukaz predsednika republike, se je nazadnje naveličal poslušnosti. Spor med Contom in Pompidoujem je dosegel vrhunec pred dnevi, ko je bil direktor na sprejemu pri predsedniku in ko je dobil nove naloge. Tedaj je v njem prekipelo, da je izjeto prekipelo: »Kdo pa je generalni direktor ORTF? Vi ali jaz?« Odgovor je dobil kmalu: »Zvedel je, da mu iščejo novo službo.«

Moskovska »Pravda« piše, da organizatorji raznih kulturnih gostovanj sploh ne vedo, kakšno so kulturne potrebe prebivalcev v manjšini. Najslabše je v zabavnih prireditvah, med katerimi so najslabše glasbene prireditve. »Naši bralci nam pišejo, da so zabavni programi včasih polni točk, ki so izredno slabe kvalitete z ideološkega stališča. Nekateri pevci, ki so pod vplivom mode slabe okusa, prepevajo ljudske ali sovjetske pesmi, kot da gre za jazovske popevke, kar seveda izpade pri plovki skladbe. Zabavne odre je treba zadržati za tiste, katerih nastopi ne ustrezajo visokim ideološkim in estetskim potrebam poslušalcev in gledalcev, kakor tudi za tiste, ki razširjajo buržoazni okus. Izvajati je treba skladbe, na katerih je pečat umetniške kvalitete in ki prinašajo gledalcem in poslušalcem estetsko radost ter jih spodbujajo k novim dejanjem za slavo domovine in za »mago komunizma.«

Ko so predstavniki neke velike gramofonske družbe podarili diskoteke Beke hiše dve tisoč raznih plošč, se je Pat Nixon iz same hvalnosti razgovorila o glasbenem življenju svojega predsedniškega moča. Tako je povedala, da Dick zelo rad posluša gramofonske plošče, da pa ima to čudno navado, da nima stereofonske gramofon sdo konca Vsa Beke hiša se kar tresse. Nixon je namreč prepričan, da je le tako mogoče poslušati glasbo. Pa še nekaj: kadar je Nixon utrujen, to pa je dosti, se sredi noči odpravi v tako imenovani Lincoln salon, kjer igra na klavir.

Po njegovi politični dejavnosti bi sklepali, da je dolga leta igral samo vojaške koračnice.

Mir brez vlade

Velik del Nizozemcev sploh ne ve, da so že dobre štiri mesece brez vlade — Zmeda zaradi volilnega sistema

Nizozemska je že od 29. novembra lani brez vlade, ne da bi si državljani zaradi tega kaj preveč belili glavo. Ko so pred kratkim izvedli raziskavo javnega mnenja, je kar 36 odstotkov vprašanih povedalo, da sploh ne vedo, da je država brez pravega vodstva. Bolj nenavadno je še to, da ne državljani ne politični voditelji ne vedo, kako najti izhod iz krize in kakšno vladno sestaviti.

Glede razgibanosti političnega in strankarskega življenja so Nizozemci prav gotovo evropski rekordirji. Predvsem so si izmislili čisto proporcionalni volilni sistem, se pravi, da ima vsakdo, ki zbere 45.000 glasov, pravico do sedišča v parlamentu oziroma v drugi zbornici splošnih stanov. V takšnem ozračju so se stranke razmnožile kot gobe po dežju, tako da jih je ob raznih volitvah najmanj petnajst do dvajset takšnih, ki imajo po slavnosti v parlamentu s 150 sedeži.

Po drugi svetovni vojni ni niti ena nizozemska stranka zbrala toliko glasov, da bi imela tretjino sedežev v parlamentu, zato ni nič čudnega, če so imeli od leta 1945 že petnajst vlad.

Zadnja koalicijska vlada premiera Barend Biesheuvela, ki se je opirala na koalicijo petih strank, je zašla v težave lanske poletje, ko sta dva ministra jeno izstopila, za seboj pa potegnili vse poslance. Vlada se je v trenutku znašla v manjšini. Biesheuvel je ponudil odstop, vendar je na prošnjo kraljice Julijane ostal na svojem položaju do novembrskih volitev.

Biesheuvelova »prehodna« in manjšinska vlada je torej vodila državo s podporo 74 poslancev (za večino bi jih morala imeti 76) do volitev, potem pa se je izkazalo, da

BAREND BIESHEUVEL — Začasno, vendar učinkovito

prejšnje koalicije ne bo mogoče obnoviti.

Po volitvah leta 1971 so vladno koalicijo z 82 poslanci postavile katoliška, antirevolucionarno kalvinistična, historično krščanska, liberalna in stranka socialnih demokratov DS 70. Služitji je bilo mogoče, da takšne koalicije po predčasnih volitvah novembra lani ne bo mogoče obnoviti (če pa bi jo, potem bi komaj imela 76 poslancev). Toda predstavniki DS 70, ki so raz-

bili prejšnjo vladno, zdaj nočejo v novo, pridružili so se jim še liberalci. »Oven s petimi nogami«, kot so rekli prejšnji vladi, ima zdaj le tri noge, in če je prej naredno opletal, zdaj nevarno šepa.

Vse dosedanje razprave o tem, kako sestaviti vladno, so se izjalovile. Tri verske stranke, ki so bile glavna prejšnje vladne koalicije, si sicer ne morejo pomagati prav tako pa ne morejo podpreti vlade, ki bi bila sestavljena iz levo usmerjenih strank. Potemtakem — pravijo — naj bi spet šli na volitve.

Toda volitve niso rešitev: preveč je strank in prevelika je razdrobljenost poslanskih sedežev, da bi bilo mogoče sestaviti zares trdno vladno. Potemtakem bi bilo treba najprej spremeniti nerodni volilni sistem, in sicer tako, da bi bil v prid močnejši strankam in da bi onemogočil »zapravljanje« poslanskih sedežev. Toda, ugovarjajo privrženci demokracije, to ne bi bilo pravično do volivcev, saj se zdaj zaradi izobličja strank lahko odločajo po svoji vesti (imajo pač za vsak otenek politične barve svojo in najustrežnejšo stranko).

Medtem Biesheuvelova vlada dokaj nemoteno opravlja svoje delo. Njena »začasnost« se vleče dolge mesece, ne da bi učinkovitost zaradi tega bistveno trpela.

STANE IVANC

Posli
Romunija
- NDR

Kooperacija v stroje-
gradnji, elektronski in
kemični industriji

Romunija bo do leta 1975 izvozila v NDR večje število traktorjev, ki jih tukaj izdelujejo po licenčni italijanske »Fiat«.

Ta je eden od rezultatov romunsko-vzhodnonemških gospodarskih pogovorov v Bukarešti. Poleg tega bo sta Romunija in NDR razširili industrijsko kooperacijo v strojegradnji, elektrotehnični, kemični in lahki industriji.

Doslej je največje uspehe dosegli pri izdelovanju avtomatičnih in polavtomatičnih strojev, strožnic, objektiv in fotoaparate, transformatorje in raznih drugih izdelkov.

Diplomatske
skrbri NDR

Nemška demokratična republika se je leta in leta borila za mednarodno priznanje. Po mednarodnem sporazumu se je njo vsil pravi plaz diplomatskih priznanj, ki je finančnemu ministru napravil nemalo sivih las. Skoraj čez noč je treba v približno štiridesetih prestolnicah sveta odpreti (in seveda tudi opremiti) veleposlaništva. Zunanji minister Wintzer je ceno za to operacijo izrazil v markah: 200 milijonov.

Vzhodnonemška vlada je za naša izvirno rešitev. Sestavila je posebno komisijo, ki naj bi zahodnim muzejem prodala nekaj umetnin, kar naj bi navrglo kakih 60 milijonov. Nenadoma pa so ta načrt opustili. Očitno bodo dobili denar iz kakšne druge, ne iz kulturne zakladnice.

Spor
zaradi mesa

Prva runda pogajanj med latinskoameriški izvozniki in zahodnoevropskimi uvozniki mesa, ki so potekala v Montevideu, se je končala tako, da so zavrnili poskuse evropskih uvoznikov, ki bi radi uveljavili nižje cene mesa in živine.

Kako so ubijali
pešča

Nedavno je na avtomobilski cesti pri Hollywoodu ubilo neznanega pešca pet različnih avtomobilov. Ko je namreč stopil na cestišče, ga je podirila tla prvo vozilo in odvrlo naprej. Postavil se je na noge, a že ga je zadelo drugo vozilo, ki je prav tako odpeljalo naprej. Znova se je pobral s ceste, pa je z vso hitrostjo pripeljal tretje vozilo, ga podirilo na tla in odvrlo naprej. Nesrečnik je znova mukoma vstal, a že ga je zadelo četrto vozilo in odpeljalo naprej. In ko je nemočno ležal na tleh, je pridrvelo še peto vozilo, zapeljalo čezenj in odpeljalo naprej. Moč je na mestu nesreče izdihnil. Policija je nato povedala, da se je le eden izmed petih voznikov vrnil, da bi videl, kaj se je pripetilo. Drugi so brezskrbno peljali naprej...

B. BOGUNOVIC

Ogorčenje na Atosu

Spor med otoško samoupravo in grško vlado — Že nekaj let skuša vlada okrepiti svoj vpliv na neodvisnem Atosu in ga odpreti za muzejski turizem

ATENE, aprila. Menihi na Atosu oz. Sveti gori so se resno sprli z grškim civilnim guvernerjem in celo z vlado. Tiha vojna, ki tli že nekaj let, se je zadnjič kas razžarela v skoraj odkrito sovraštvo. Prebivalci Svete gore sodijo, da je vlada njihove tisoletne pravice grobo prekršila.

Samoupravno ozemlje menihov na Sveti gori obsega težko dostopni, 45 km dolgi polotok Atos na severu Grčije. Prvi večji samostan na tem bogatem polotoku, slovito in bogato shajališče menihov Lavro, so postavili že v 10. stoletju. Nato so postopoma sezidali še 19 samostanov, med katerimi je pomemben Hilandar iz leta 1198, ustanova raškega vladarja Stefana Nemanje in njegovega sina sv. Sava. Nekoč je bil atoski polotok gost naseljen, saj je tam živel kakih 20.000 menihov in puščavnikov. Danes je v samostanih komaj še nekaj čez tisoč prebivalcev, varuhov izročila, večina pa v bližinski starosti, in prebogatih zakladnic z najraznovrstnejšimi zgodovinskimi predmeti neprecenljive vrednosti. V zvezi s štirimi, že razpadajočimi (in skoraj praznimi) tujnimi samostani, ki stojijo na polotoku, se menihi pritožujejo, da grške oblasti niso zmeraj pripravljene izdati dovoljenj za prihod novih menihov. Menihi, ki so sprejeti v samostan, avtomatično dobijo grško državljanstvo.

Novi zakon krši
samoupravo

Spor med skupno samostansko upravo in državo je izbruhnil, odkar so sedanje grške oblasti leta 1969 sprejele novi zakon, ki določa pravice in dolžnosti civilnega guvernerja svetogorskega ozemlja.

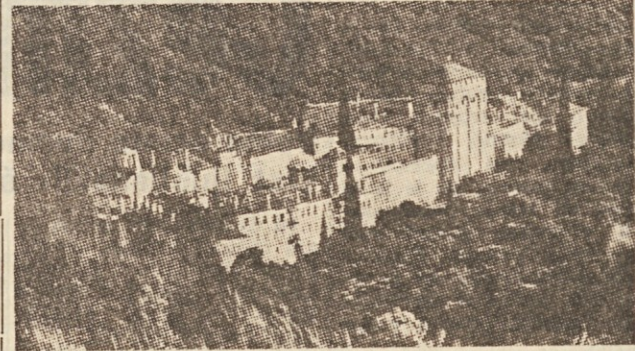
Uprava Svete gore, v kateri je vsak izmed dvajsetih samostanov zastopan z enim predstavnikom, sodi, da so oblasti s sprejetjem tega zakona praktično odpravile samoupravni status Svete gore.

V grški ustavi je Sveta gora v skladu s svojim prastarim privilegiranim statusom samoupravni del grške države. Prepovedana je vsakršna sprememba obstoječega števila samostanov in njihove hierarhije. Država jamči, da ne bo nikoli razlatala menihov in si prisvojila njihovega ozemlja. V vsakem pogledu sodi ta samostanska država, ki ji ni primere na svetu, kot jurisdikcijsko pravoslavne patriarhije v Carigradu.

Samostani se pritožujejo, da so njihove kolektivne pra-

vice zdaj tako omejene, da je Sveta gora podobna čisto navadni grški občini. Po novem zakonu morajo menihi vse samostanske sklepe pošiljati v potrditve civilnemu guvernerju, ki ga postavlja vlada. Eden izmed svetogorskih samostanov je v pismu, ki ga je poslal članikom, opozoril še na nekatere druge »grehe« novega zakona. »Reaktorji tega zakona so Sveti gori tako nenaklonjeni, da so upravnemu uslužbencu dali celo sodne pravice, kar je zares vsega obsojanja vredno. V zakonu so navedene tudi stroge kazni proti svetim očetom. Zdalj ima civilni uslužbenec celo pravico, da nadzira svete predmete in dragocenosti, kakor da na Sveti gori živijo hodočelci,« se pritožujejo menihi.

Prebivalci Svete gore sodi-

HILANDAR — Samostanska ustanova Stefana Nemanje in sv. Save na Sveti gori, z začetkom iz l. 1198

Foto: arhiv Dela

jo, da je novi zakon ne le protistaven, temveč hkrati tudi v nasprotju s statutom njihovega samoupravnega ozemlja. Statut natančno določa, kako je treba upravljati Sveto goro. Ustava predvideva, da naj bi osnutek statuta izoblikovali v sodelovanju z državo, izglasovali pa naj bi ga samostani sami. Povrh tega morata statut patriarhija in grški parlament. Za pravilno uresničevanje statuta (sedanji je bil sprejet leta 1926) je v neki meri zainteresirana tudi patriarhija v Carigradu, s katero so se Atene v zadnjem času že tako zapletle v hud spor.

Meheni se ne dajo

Skupna samostanska uprava Svete gore se je ob sprejetju novega zakona pritožila tudi na grški državni svet (ustavno sodišče). Dokler zaveda ne bo rešena, ne bodo privolili v nobeno spremembo dosedanjega statuta. Navzkriž pa so prišli zlasti s civilnim guvernerjem, ki vztraja pri uresničevanju zakona. Svetogorci so zahtevali, naj guverner odstopi.

Kaže, da so ti odločni menihi, ki so znani tudi po tem, da na svoje ozemlje ne dovolijo stopiti nobeni ženski, pripravljeni nadaljevati boja za tisto, čemur pravijo zgodovinska pravica, do konca. Z zahtevo, da je treba ponovno pretehtati položaj ter Sveti gori vrniti privilegije in samoupravne pravice, ki jih je dobila že v bizantinskem obdobju, so se obrzli tudi na vlado.

DAVOR HOLJEVIC

Nemci gredo
na Kitajsko

Prve skupine zahodnonemških turistov se pripravljajo na ogled Kitajske

KOLN, aprila. Vse je že pripravljeno za potovanje prvih turistov v LR Kitajsko. Za »veliko rajžo« je izredno povpraševanje, čeprav je precej draga (samo vožnja — okrog 2500 DM). Izletniki bodo potovali z letalom v Hongkong, potem z vlakom v sosednji Kanton in nato z letalom v Peking.

Turisti pa ne bodo obiskali le kitajskega glavnega mesta, temveč tudi »provincino«, predvsem slikovite soteske Jangcengjanga in Kveilinske dolomite na južnem Kitajskem. Kitajci predlagajo Nemcem, naj tja pošiljajo take skupine turistov, ki imajo skupne interese in poklice, ker jim želijo pokazati razen turističnih znamenitosti tudi kake druge zanimivosti in okolje.

Ugotavljajo, da je Kitajski za turista zelo poceni, posebej to velja za hrano. Oglašajo tudi, da je telefoniranje zastoj ali celo rent-a-car ni drag. Dražji pa so hoteli, saj stane spanje v dvoposteljni sobi kar 42 mark za osebo.

Za tiste, ki imajo več časa in manj denarja, pa je na voljo tudi cenejšo potovanje: z letalom iz Berlina do Moskve in potem s sibirsko železnico do Pekinga (tja in nazaj 1176 DM).

KITAJSKA MEJA — Dobrodošli turisti

Foto: arhiv Dela

Prodaja
častnih
služb?

Kako je Ruth Farkass postala ameriška veleposlanka v Luksemburgu?

WASHINGTON, aprila. — Gospo Ruth Farkass iz New Yorka, ženo milijonarja, ki ima blaginje po vsej državi, je ameriški predsednik Nixon izbral za veleposlankinjo v Luksemburgu. To morda ne bi bilo tako zanimivo, če njen mož ne bi prispeval v denarni sklad za Nixonovo ponovno izvolitev dobrih 200.000 dolarjev — potem ko so bile volitve že mimo!

Veliko vojvodstvo Luksemburg je, kot kaže, ena od stalnih sinekur za najbolj veličastne darovalce v predsedniški sklad, saj je tudi prejšnji veleposlanik Gould sodil med bogataše, ki so prispevali precej denarja. Računamo, da so samo veleposlankinji, ki so že dobili častne službe ali pa so pravkar imenovani, prišli lani v volilni sklad približno 1.300.000 dolarjev. Čeprav ima Amerika diplomatske stike s 120 državami, bi bilo treba najbrž odpreti še kako novo poslanstvo, toliko je namreč velikodušnih darovalcev in hkrati kandidatov za veleposlaniška mesta.

Morda se bo kdo vprašal, kako gledajo Američani na vse to in ali jih ne moti, da je pri izbiri novega veleposlanika odločilna njegova »finančna teza«?

Odgovor je: te reči skoraj nikogar ne motijo, razen morda poklicnih diplomatov, saj velja miselnost, da velja tisti, ki kaj ima.

B. BOGUNOVIC

Nova zgodovina

Finski predsednik Kekkonen je presenetil javnost s trditvijo, da je bila vojna s SZ leta 1939 »nepotrebna«

OD NASEGA STOCKHOLMSKEGA DOPISNIKA

STOCKHOLM, aprila. »Zimska vojna« med Finsko in Sovjetsko zvezo leta 1939 je bila popolnoma nepotrebna. To je v sredo zvečer nepričakovano zatrdil finski predsednik Kekkonen v govoru ob praznovanju 25-letnice finsko-sovjetskega sporazuma o prijateljstvu. Njegov govor, ki je na Finskem takoj povzročil veliko razburjenje, je poslušala tudi sovjetska delegacija s predsednikom Podgornim na čelu.

Predsednik Kekkonen je brez dvoma korenito spremenil finsko zgodovinsko opredelbo dogodkov pred drugo svetovno vojno. Finski zgodovinarji in finska javnost so doslej namreč prihili do sklepa, da je bilo v drugi svetovni vojni sodelovanje Finske na strani Nemčije sicer napačno in škodljivo, medtem ko naj bi bila »zimska vojna« od novembra 1939 do marca 1940 — ko se je Finska sama borila proti Sovjetski zvezi — neizogibna. Stalin je jeseni 1939 namreč proslil Finsko za omejenke koncesije, ki so baje bile potrebne zaradi varnosti Leningrada. Ker Finci na to niso pristali, je Sovjetska zveza napadla Finsko. To je bila dosedanja verzija dogodkov.

»Vse to je napačno,« je razjekl predsednik Kekkonen. »Zimska vojna« je bila popolnoma nepotrebna. Stalin je namreč že leta 1937 ponudil Finski sporazum o prijateljstvu, a ga je finska vlada zavrnila.

Predsednik Kekkonen je priznal, da njegova trditve pomeni nov pogled na zgodovino. Kekkonenovo predhodno, pokojni predsednik Paasikivi (ki je sklenil finsko-sovjetski sporazum o prijateljstvu leta 1948), je sicer večkrat namignil o obstoju zunanemu ministru dvostranskega sporazuma, ki naj bi onemogočil Nemčiji napad na Sovjetsko zvezo čez finsko ozemlje. To je bilo komaj mesec dni po nemški aneksiji

vinopisje, da bi prijateljstvo med Finsko in Sovjetsko zvezo lahko počivalo na še bolj stabilnih temeljih,« je predsednik Kekkonen pozval Fince v svojem senzacionalnem govoru.

»Moji namen je dokazati visoko doslednost, s katero si je Sovjetska zveza, v skladu s svojimi defenzivnimi zunanjo politiko, prizadevala urediti svoje sosedske odnose, potem ko je bila njena varnost resno ogrožena zaradi vojne politike Hitlerjeve Nemčije,« je nadaljeval predsednik. Nato pa je položil vse karte na mizo in v svojem govoru opisal potek dogodkov v letih 1937—1939.

V začetku februarja 1937 je bil takratni finski zunanji minister Hoisti v Moskvi. Tam je Rusom zagotovil, da Finska želi živeti s Sovjetsko zvezo v miru, toda takratni sovjetski obrambni minister Vorosilov je odvrnil, da to ni dovolj. Finska mora dati trdnjše zagotovilo, da njeno ozemlje ne bo uporabljeno za napad kake tretje države na Sovjetsko zvezo. Finska na to ni odgovorila.

14. aprila 1938 je »zastopnik sovjetske vlade, ki ga predsednik Kekkonen ni hotel imenovati, ponudil finskemu zunanemu ministru dvostranski vojaški sporazum, ki naj bi onemogočil Nemčiji napad na Sovjetsko zvezo čez finsko ozemlje. To je bilo komaj mesec dni po nemški aneksiji

Avstrije in napetost v Evropi se je naglo dvignila. Samo štirje člani finske vlade so vedeli za ruski osnutek sporazuma in tajna pogajanja so trajala do aprila 1939. »Pogajanja so bila prekinjena zato, ker je Finska kazala premalo zanimanja,« je večkrat dejal Kekkonen.

Dogodki, ki so sledili, so bili javnosti znani že doslej. Oktobra 1939 so se v Moskvi začela formalna pogajanja in Stalin je Fincem ponudil vojaški sporazum. Finska delegacija je odvrnila, da nima pooblasti za pogajanja o takem predlogu, zato je Stalin dejal, da je Sovjetska zveza torej prisiljena zaprositi za nekatera finska ozemlja, da bi bila zagotovljena varnost Leningrada.

Finci niso privolili. Dne 30. novembra 1939 je Sovjetska zveza napadla Finsko in sledila je »zimska vojna, ki so jo Finci izgubili. Nato je Finska sodelovala v drugi svetovni vojni na strani Nemčije in doživela leta 1944 še en poraz.

Po vojni so se Finci sprijaznili s tem, da leži varnost njihove države edino le v prijateljstvu z vzhodno sosedo. Aprila 1948 je bil sklenjen finsko-sovjetski sporazum o prijateljstvu, sodelovanju in vzajemni pomoči, ki določa, da Finska ne bo dovolila, da bi bilo njeno ozemlje uporabljeno za novo nemško agresijo na Sovjetsko zvezo.

MITJA JERMOL

Začetek nove
etape

Sovjetski sindikalni list »Trud« je ocenil pred kratkim sklenjena kreditna sporazuma med Sovjetsko zvezo in ZDA kot začetek nove etape v razvoju gospodarskih stikov med vesolilama. Kot določajo sporazumi, bo Sovjetska zveza dobila od Američanov 225 milijonov dolarjev posojila. Namestnik predsednika sovjetske zunanjetrgovinske banke Makejev, ki je sodeloval na pogajanjih s predstavniki ameriške izvozne-uvorne banke, je izjavil, da gre le za začetek nove etape v ameriško-sovjetskih trgovinskih stikih.

Milijarde za
preusmeritev

Japonski inštitut za gospodarske raziskave je ocenil, da bo preusmeritev vietnamske vojaškega gospodarstva v gospodarstvo za vsakdanje potrebe stala v prihodnjih desetih letih od 12 do 15 milijard dolarjev. S piskim sporazumom o miru v Vietnamu so se ZDA obvezale, da bodo sodelovale pri uresničevanju »načrta izgradnje«. ZDA so doslej izdale pripravljeno, da za obnovitev države nekdanje Indokine prispevajo v petih letih 7,5 milijarde dolarjev. Ena tretjina je namenjena Severnomu Vietnamu.

Izgube zaprtega
Sueza

Po ocenah OZN je zaprti Sueški prekop doslej ustvaril dobrih 9 milijard dolarjev izgube. Vsako leto se izguba poveča za 1,7 milijarde dolarjev. Izgube so najbolj prizadele zahodnoevropske države. Bliznji vzhod in Azijo. Zahodnoevropske države so pri prevozu nafte okoli Afrike izgubile 3,5 milijarde dolarjev.

Sovražnik trdnih tečajev

Milton Friedman, profesor chikaške univerze in eden najvidnejših finančnikov, govori za »Delo« — Predsednik Nixon ga je hotel imeti za svojega svetovalca

»Lahko napišete, citirate, objavite vse do zadnje besede,« mi je širokosrčno rekel Milton Friedman, profesor chikaške univerze in eden najvidnejših finančnih strokovnjakov. »Za sem popolnoma neodgovorna oseba,« je pripomnil. Svojo »neodgovornost« je najbrž mislil v popolnoma določenem smislu, čeprav tega ni povedal. Predsednik Nixon ga je hotel imeti za svojega svetovalca, toda Friedman je rajši ostal »neodgovoren« profesor, čigar mnenja — čeprav je republikanec — niso vselej v skladu s politiko republikanske Nixonove vlade. Pravzaprav niso v skladu tudi s svetovnim monetarnim sistemom zadnjih petindvajset let, ki je sponel na bretonwoodskem sporazumu. Zakaj profesor Friedman je proti svetovnim tečajem in tudi proti Mednarodnemu monetarnemu fondu (MMF), ki po njegovem dela več škode kot koristi.

»Kar zadeva sedanji svetovni monetarni položaj, moram reči, da po mojem mnenju zasluži trikatni življenje. To, kar se je zgodilo, je zelo dobro. Vlada se zmeraj bojuje ukrepati, razen takrat, kadar nastopi kriza. Zdalj se je pojavila kriza in vlada so bile prisiljene narediti spremembe, do katerih bi moralo priti že davno prej,« je Friedman na kar označil zaton bretonwoodskega sistema in prehod na drseče tečaje valut.

Po njegovem mnenju sta bila tečaja je-

na in marke še posebej nerealistična. Spekulanti so opravili dobro delo, ker so prišli vladi, da so spremenile odnos do trdnih tečajev.

»Zmeraj valimo krivdo na spekulante,« je povzel Friedman, »toda spekulanti predvsem spekulirajo s svojim denarjem. Z druge strani pa nalagajo vladam potrebno disciplino. Toda vladi, ki valijo krivdo na spekulante, same zganjajo spekulacijo, le da spekulirajo z denarjem drugih. Njihovi oči-

ki letijo na napečen naslov. Vlade svojega početja seveda ne imenujejo spekulacija. Imenujejo ga intervencija.«

Profesor Friedman ne zanika, da mora država upravljati določene funkcije, toda spekulacija z devizami nikakor ne sodi med te dejavnosti. To naj bi delali zasebniki (v najširšem smislu). Prav zaradi tega imenovanih spekulacij je zdaj po njegovem dosti bolj položaj v svetovnih monetarnih zadevah.

Po Friedmanu obramba nerealnih trdnih tečajev ni samo jalova, ampak tudi izredno draga za — davkoplačevalce. V podrepitev svoje trditve je navedel zahodnonemški primer. Ko je bomska vlada poskušala preprečiti, da bi cena marke narasla, je morala najprej odkupiti 6 milijard dolarjev. Toda ta poskus je bil zaman. To je veljalo zahodnonemški davkoplačevalce 600 milijonov do ene milijarde dolarjev. Zakaj zahodnonemška centralna banka, ki je od kupila dolarje po višji ceni, kot so vred-

ni, se jih bo morala znebiti po nižji, manj ugodni ceni.

In tako zdaj drsijo najmočnejše valute na svetu: japonski jen, britanski funt, italijanska lira, švicarski frank in valute šest držav EGS, ki drsijo povezane z nemško marko.

»Kar zadeva drsenje valut članic EGS,« je nadaljeval Friedman, »lahko rečem, da je to ponoven poskus ohraniti nerealističen sistem. V zadnjih letih smo bili priča poskusom članic EGS, da bi tesneje usklajevale svoje valute glede na dolar in na druge valute. Ta prizadevanja imenujemo »kaka« predur. Sedanja prizadevanja pa gredo za to, da bi dobili »kaka« v reki. In to zato, ker spet poskušajo držati v odvisnosti marko, francoski frank, dansko krono in valute držav Beneluks v tej drseči reki. Vsi prejšnji poskusi, da bi obdržali tak sovisni odnos med valutami EGS, je spopletel. Tudi ta poskus se bo izjalovil.«

Po trdnem prepričanju profesorja Friedmana je nujen pogoj za uspešno uvedbo skupne valute v EGS skupna politična oblast. Tisti v Evropi, ki mislijo, da bo mogoče doseči skupno valuto, preden bo ustanovljena skupna politična oblast, mislijo v nasprotju z vsemi dosedanjimi zgodovinskimi dejstvi. Natančno tako se motijo tisti, ki mislijo, da bo mogoče uvesti enotno svetovno valuto.

Profesor Friedman napoveduje, da svet v prihodnjih letih ne bo imel popolnoma svobodnih drsečih tečajev, to je »stisnjene« drsenja, ampak »umazano« drsenje: drsenje

v okviru določenih razponov oziroma, če uporabimo njegovo primerjo, »kaka« v reki. Toda zanj je »umazano« drsenje še vedno boljše od »umazanega« trdnega tečaja. Zanj je bil celo »dobri, stari sistem na zlati podlagi« boljši od bretonwoodskega sistema.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 7. APRILA 1973

ODBOJKA

MOŠKA D LIGA

21.00 v Gorici, Ul. Nizza 36
DOM — SC Merano1. ŽENSKA DIVIZIJA
21.15 v Vidmu
PAV Dormisch — Sloga2. MOŠKA DIVIZIJA
21.30 v Nabržini
Kras — S. Giacomo2. ŽENSKA DIVIZIJA
19.15 v Dolini
Breg A — Inter20.30 v Nabržini
Sokol — Bor

NAMIZNI TENIS

DEŽELNI TURNIR

14.00 v Trstu, Rekreatorij Brunner
Sodelujeta tudi Kras in Sokol

JUTRI

NEDELJA, 8. APRILA 1973

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Križu
Vesna — Breg15.00 v Trstu, Ul. Flavija
Inter SS — Zarija15.00 v Zagorju
Sagrad — Primorje15.00 v Štandžu
Juventina — Aurora3. AMATERSKA LIGA
10.00 v Trstu, stadion "1. maj"
Union — Libertas Rocol15.30 v Padričah
Primorac — GMT12.30 na Proseku
Bar Veneto — Olimpija10.30 v Trstu, Sv. Sergij
Libertas Sv. Sergij — Breg B8.45 na Proseku
Costalunga — Primorje8.30 v Trstu, stadion "1. maj"
Union — Libertas RocolNARASČAJNIKI
14.00 na Opčinah
Roianese — GajaZACETNIKI
9.15 v Trstu, Drev. Sanzio
Esperia — Pio XII. — BregKOŠARKA
D LIGA10.30 v Nabržini
Cianocolori — Bor9.30 na Kontovelu
Kontovel — Juventus11.00 na Opčinah
Polet — Don Bosco15.30 v Ul. della Valle
Inter 1904 — BorODBOJKA
D LIGA10.30 v Remanzuccu
Aurora — Sloga15.00 v Pordenonu
Ginnastica PN — Olympia1. ŽENSKA DIVIZIJA
10.30 v Trstu, stadion "1. maj"
Bor — Torriana2. MOŠKA DIVIZIJA
10.30 v Trstu, Sv. Sergij
Il Carso — Breg2. ŽENSKA DIVIZIJA
10.30 v Trstu, Ul. Conti 1
FARIT A — Sloga10.30 na Kontovelu
Kontovel — UGSS

NAMIZNI TENIS

V DRUGEM DNEVU SP

Presenečenje v Sarajevu
Dva poraza Jugoslavije

Tudi Italijani so z obema ekipama doživeli hude poraze

Dragutin Šurbek, sicer stebel jugoslovanske namiznoteniške reprezentance, je v Sarajevu popolnoma razočaral

KOŠARKA

V PRVENSTVU D LIGE

Bor brez Fabjana
proti Cianocolori

Polet in Kontovel imata lahka nasprotnika v prvenstvu dečkov

D LIGA

Cianocolori — Bor: derbi v Nabržini. Predvidevanje je seveda v korist Cianocolorija, ki je trenutno na tretjem mestu na lestvici in je bil pred startom prvenstva celo kandidat za osvojitev prvega mesta. Kot je znano, je v vrstah Cianocolorija nekaj močnih igralcev, ki so prejšnja leta nastopili celo v B ligi. Med vsemi je najbolj poznan Fortunati, ki je bil dve leti najboljši strelca B lige z Ginnastico Triestino in z Lloyd Adriaticom. «Politika» Cianocolorija je bila v začetku ta, da je vodstvo pretežno kupovalo že izurjene košarkarje in je z njimi, seveda, startalo na najvišji ravni. Ko pa je uvidelo, da to stane, je tudi samo ustanovilo mladinsko sekcijo, da bi v svojih vrstah vzgojilo narščaj, iz katerega bi po možnosti, črpalo bodoče sile.

Zal bodo tokrat «plavi» nastopili brez svojega najboljšega strelca Borisa Fabjana, ki si je prejšnjo nedeljo poškodoval koleno v tekmi z Lido Sanson. Za «plave» bo huda izguba. Borova postava bo zato naslednja: A. Zavadal, R. deš, Škerlj, Pertot, V. in S. Hratič, D. Zavadal, Ambrožič, Šar, Kralj.

Tekma bo ob 10.30 v Nabržini in ne ob 11. uri, kot smo napačno objavili v četrtkovih številkih.

DEČKI

V prvenstvu dečkov bodo jutri zaposlene vse tri naše ekipe. V A skupini bo Polet igral proti Don Boscu. Poletovci imajo možnosti za osvojitev druge zmage v tem prvenstvu, saj ni Don Bosco do sedaj osvojil niti točke.

V B skupini se bodo borovci spoprijeli s prvim na lestvici. Inter 1904 je namreč do sedaj premočno zmagal vse tekme in res ne vidimo

možnosti, da bi ga borovci lahko ogrozili. Upajmo pa, da bodo naši košarkarji igrali kot proti Servolani.

Kontovel bo sprejel v goste ekipo Juventusa. To moštvo je zadnje čase močno napredovalo, a napredek so pokazali tudi Kontoveci, tako da se nam obeta zanimivo srečanje.

Izidi ženske skupine:

SABA — SGT 30:27
Ricreatori — Ferroviario 32:6
Fornis — Audax 13:7
SABA — Audax 35:6
Italsider — Interclub A 19:11

Ferroviario — Breg 27:15
BREG: Korošec 2, Čok 2, Žerjani 11, Corbatti, Hacin, Tedesco, Locatelli, Kraljič, R. in P. Starec, Rapotec, Kozina.

B. I.

AVTOMOBILIZEM

SILVERSTONE, 6. — Svetovni prvak, Brazilac Emerson Fittipaldi, je že v prvem dnevu preizkusnih voženj na angleškem dirkališču zabeležil najboljši čas in popravil absolutni rekord proge. S svojim letosnim je na razdalji 4.100 km dosegel čas 1:17.5. Isti čas je sicer pozeje dosegel še Revson na vozilu McLaren. Stewart (tyrell ford) pa je trenutno tretji.

SMUČANJE

PRA LOUP, 6. — Italijan Ilario Pegorari je zmagal na zadnji smučarski preizkušnji za evropski pokal, to je veseloslavil v Pra Loupu. Za njim se je uvrstil Piero Grous. Evropski pokal je osvojil Italijan Fausto Radici, ki se zaradi poškodbe ni udeležil zadnjih tekem.

(Od našega dopisnika)

SARAJEVO, 6. — Z današnjim porazom v dvoboju s Sovjetsko zvezo (2:5), so najboljši namiznoteniški igralci Jugoslavije praktično izgubili vse izgleda, da bi si jih priborili na dveh zadnjih svetovnih prvenstvih (1969 v Münchnu in 1971 v Nagoji). Izgleda Jugoslovancev za plama v finale so bili resno ogroženi že prvega dne tekovanja, ko so v drugem kolu nepričakovano izgubili s Češkoslovaško 2:5.

V današnji tekmi s Sovjetsko zvezo sta prav Stipančič in Šurbek, ki sta ponavadi stebel moštva, izgubila po dve partiji. Šurbeka sta premagala Gomozkov (21:17, 19:21, 18:21) in Stokrotov (21:18, 15:21, 17:21), a Stipančiča prav tako Gomozkov (22:24, 21:11, 13:21) in Sarkokjan (17:21, 21:11, 19:21). Ostale partije so se končale z naslednjimi rezultati:

Karakašević — Sarkokjan 14:21, 18:21, Stipančič — Stokrotov 21:18, 21:17 in Karakašević — Gomozkov 21:19, 17:21, 21:14.

Tudi Italijani danes niso imeli sreče. Izgubili so obe igri. Italijani so podlegli Belgijcem s 4:5, Italijanke na Nigerikam z 0:3.

Rezultati:

MOŠKI

1. A SKUPINA — 3. KOLO

Madžarska — Indonezija 5:0

Svedska — Avstrija 5:2

Južna Koreja — Indija 5:0

1. B SKUPINA — 3. KOLO

Zahodna Nemčija — Francija 5:1

Jugoslavija — Anglija 5:0

Japonska — Češkoslovaška 5:3

4. KOLO

Francija — Anglija 3:5

Jugoslavija — Sovjetska zveza 2:5

Zah. Nemčija — Češkoslovaška 4:5

3. A SKUPINA — 2. KOLO

Belgija — Italija 5:4

Wales — Brazilija 5:4

ŽENSKÉ

1. A SKUPINA — 3. KOLO

Japonska — Indonezija 3:0

Jugoslavija — Madžarska 1:3

Sovjetska zveza — Anglija 3:1

4. KOLO

Češkoslovaška — Indonezija 3:1

Sovjetska zveza — Madžarska 2:3

Japonska — Avstrija 3:0

1. B SKUPINA — 3. KOLO

Francija — Jugoslavija 1:3

Kitajska — Svedska 3:0

Južna Koreja — Zah. Nemčija 3:0

4. B SKUPINA — 2. KOLO

Nigerija — Italija 3:0

Turčija — Brazilija 0:3

B. B.

TOTO TIP

1. — prvi 1 X
2. — prvi 2 X 1

3. — prvi 1
4. — prvi 1 2

5. — prvi 1 X 2
6. — prvi 1 X

7. — prvi 1 X

8. — prvi 1 X

9. — prvi 1 X

10. — prvi 1 X

11. — prvi 1 X

12. — prvi 1 X

13. — prvi 1 X

14. — prvi 1 X

15. — prvi 1 X

16. — prvi 1 X

17. — prvi 1 X

18. — prvi 1 X

19. — prvi 1 X

20. — prvi 1 X

21. — prvi 1 X

22. — prvi 1 X

23. — prvi 1 X

24. — prvi 1 X

25. — prvi 1 X

ODBOJKA

NA REKI IN V DOLINI

NAMIZNI TENIS

ZARADI PRIPRAV ZA SP

Jutri zadnji spopadi
za turnir prijateljstva

Lahki nalogi za Slogo in Bor v tekmah 1. divizije

Drevi v Gorici

Dom-Merano

Nocoj bodo domovci odigrali svoj predzadnji tekmo na lastnih tleh proti ekipi nemške manjšine na Tirolskem — «Merano».

Manjkajo še tri kola do konca moškega mednarodnega prvenstva D lige in za ekipo Doma ni več nobenega upanja, da bi se rešila, saj zaseda zadnje mesto lestvice in se še poteguje za osvojitev prvega para točk.

Nocojšnji nasprotnik domovcev žvižgari v sredini lestvice, mora pa se še boriti proti izpadu, za kar bi jim lahko zadostovali dve točki nocojšnjega srečanja.

Gotovi smo, da naloga gostov ne bo lahka, kot ni bila lahka prejšnjo soboto v Vidmu za CSI Friuli. Domovci, čeprav nimajo več možnosti za rešitev, so pripravljeni dati vse od sebe v upanju, da osvojijo vsaj eno tekmo v tem prvenstvu. Zato bi morala biti nocojšnja tekma med Domom in Meranom še kar zanimiva. Prejšnja tekma med nocošnjima tekmečema se je zaključila s čisto zmago Merana 3:0.

Tekma Dom (Gorica) — G.S. Merano v Gorici v telovadnici Stel. Matutinca (Ul. Nizza 36) s pričetkom ob 21. uri.

Za to srečanje sklicani igralci Doma se bodo morali zbrati pred zgoraj omenjeno telovadnico ob 20.15.

I. K.

NOGOMET

V PRVENSTVU 2. AMATERSKE LIGE

Vesna in Breg med sabo za točke
Zarija nepopolna proti Inter SS

V prvenstvu 3. amaterske lige bodo danes odigrali zadnje kolo

2. AMATERSKA LIGA

V nedeljo bodo odigrali enajsto kolo povratnega dela prvenstva. Ker smo že pri zaključku tekmovanja in bo to zavrtljaj odločen za naše ekipe, smo zbrali nekaj izjav stalnih spremljevalcev slovenskih moštvo.

Zarija (Aleksander Ražem): «Zarija v letošnjem prvenstvu morda ni izpolnila pričakovanj, predvsem je imela precej smole. Pa tudi vratar se letos ni izkazal kot lani. Čeprav je ekipa trenutno v slabih vodah, mislimo, da se bo rešila. Za ta cilj mora zbrati 27 točk, to se pravi še šest pik. Za izpad pa so najresnejši kandidati Libertas Prosek, Aurisina in Portuale. Na nedeljski tekmi z Inter SS bo Zarija nastopila v okrnjeni postavi brez diskvalificiranega Marca in morda tudi brez poškodovanega Branka Grčiča. Zato bi jo tudi ena točka zadovoljila.

Primorje (Bruno Rupel): «Primorje je letos že šlo preko pričakovanj. Zastavljeni cilj rešitev, je iz zagotovilo predčasno, v določenem trenutku pa so jo preštevili celo med kandidate za končno zmago. V zadnjih tekmah so rešili rumeni nekoliko popustili in so trenutno v borbi za četrto ali peto mesto. Zmagovalec bo verjetno ekipa Isonta, ki bo verjetno zbrala 42 točk. Primorje pa bi moralo priti na 33 točk, kar pomeni, da jih mora do konca prvenstva osvojiti še pet. Za nedeljsko tekmo s Sagradom mislim, da bi bila ena točka dovolj, treba pa je zavedati, da je Furlanom zelo težko kaj odnesti z njihovega igrišča.

Vesna (Branko Lakovič): «Vesna letos ni mlti zdaleč izpolnila pričakovanj vodstva in navijačev. Moštvo je tehnično in telesno tako

pripravljeno, da bi se lahko potegovalo za višji del lestvice. Kljub temu pa je sedaj pri dnu in se bori za obstanek v ligi. Kržani pa se bodo rešili, za kar jim je potrebnih od 25 do 27 točk. Obsojen je le Lib. Prosek, za ostala dva kandidata pa je predvidevanje tvegano. Vseh sedem ekip z dna ima enake možnosti, zato bo borba napeta in izenačena. Nedeljski derbi Vesna — Breg se obeta zanimiv, po nedeljskem spopadu pa Vesna nujno rabi točke. Sicer pa je Breg v zadnjih tekmah pokazal viden napredek, zato mislim, da bo neodločen izid najbolj logičen.»

Breg (Igor Strnad): «Breg bi lahko letos napravil mnogo več. Ni imel sreče s ključnimi igralci, kot na primer z Mikušem, ki letos dalj časa ni nastopil, lani pa je bil nenadomestljiv. Klub temu, da se nahajajo v družbi ekip, ki se borijo za izpad, mislim, da «plavi» ne bodo imeli problemov. Zbrati bo treba 27 točk. Trenutno se mi zdi v slabih vodah poleg že obojenega Lib. Prosek še Flaminio in Aurisina. Glede nedeljskega derbija bi podpisal 1:1. Več možnosti za zmago ima Vesna, ker igra na domačih tleh in se mora opravičiti za spopad s Zarijo. Upoštevati pa je treba, da Vesna letos ni zmagala v nobenem derbiju.»

V ostalih tekmah predvidevamo zmago S. Canziana nad Isontom in delitve točk med Campanellami in Libertasom. Remi bi gotovo zadovoljil Lib. Prosek, ki se bo pomerial s Foglanom, ki pa računa na oboje točki. Aurisina mora zmagati proti Portualeju, če hoče računati na obstanek. Muggesana bi morala zmagati proti Flaminiju, ki bo moral na igrišču z okrnjeno postavo zaradi disciplinskih kazni, ki jih je izrekla nogometna komisija po tekmi z Lib. Prosek.

V skupini «D» je praktično vse že odločeno. Vodeča ekipa Stock ne bi smela imeti težko s Flaminio in si s tem zagotoviti prestop v višjo ligo. Tudi Primorac ima možnosti, da si utrdi položaj na lestvici: Trebenci bodo sprejeli v goste moštvo GMT, ki ima na lestvici le točko več od njih. Z zmago bi si torej Primorac zagotovil prvo mesto, kar bi predstavljalo uspeh glede na to, da je bil po zimskelem delu prvenstva na predzadnji stopnici.

V skupini «P» bi Don Bosco in Domio ne smela delati preglavice vodečima S. Anni oziroma Costalungi Olimpija ima proti Bar Veneto možnost, da osvoji oboje točki. Ekipa Breg B pa bo šla v goste Lib. S. Sergij, kjer bi lahko končno osvojila prvo točko.

B. R.

TENIS

BARCELONA, 6. — Italijan Adriano Panatta je poskrbel za presenečenje na mednarodnem turnirju v tem mestu: v polfinalu je premagal enega najboljših amaterskih igralcev, domačina Orantesa, s 7:6, 6:4, 6:0.

deli, kje je. Tudi to pot jim položaja bolnice nisem hotel pokazati. Zato sem pripeljal kolono na stransko pot. Tik preden se cesta, ki pelje od Glazute proti Loškemu potoku, izvije iz gozda, smo krenili na desno v reber po strni gozdni poti. Objel nas je še hušji mrak. Bila je že prava noč. Prav nič se ni videlo. Vozili smo po poti, da slabše ne bi mogli izbrati. Vozovi so škripali, poskalovali s kamna na kamen, se zadrževali ob skale, sunkoma obstajali. Konji so se vzpenjali s zadržanimi napori, sopihali, vznemirili so pritrjeno prekinjal in pokali z biči. Janezovemu konju je spodrsnilo in si je razbil koleno.

Počasi smo prodirali skozi gozd in končno prispeli do Kovčevega laza. Voznja po kolovozu je postala udobnejša. Ljudje in živali so si malo oddahnili. Na koncu laza smo ranjence razložili in jim pripravili ležišča pod visokimi smrekami na robu gozda. Od tod dalje ni bilo več mogoče z vozovi. To je bila tudi javka za bolnico. Do sem je bilo dovolj no kurirjem in drugim partizanom, ki so kontaktirali z bolnico, tu smo vedno sprejemali ranjence, ki so jih pripeljali terenci ali partizani, ki so držali zvezo z nami.

Ni bilo misliti, da bi ranjence po tako naporni vožnji sedaj že v popolni teži nosili naprej proti bolnici. To tudi ni bilo potrebno. Glavno je, da so tu. Naprej poskrbimo že sami ranjenci. Zato sem sklenil pustiti jih do jutra tu. Odslovi sem vozniške in jim zabil, naj nikomur ne govorijo, kje so bili in kaj so delali. Bila je že pozna noč, ko smo izmučeni od napornih doživljenj tega dne popadali v globok spanec. Le stražar, ki je bil stalno na javki, je ostal buden.

Naslednji dan sem šele mogel ugotoviti, koliko nas je prišlo iz Jelenovega žleba. Razen ranjencev se je zateklo k nam še kakšnih 15 ljudi, od katerih so mnogi mislili, da bodo oživeli najlepše prestali v bolnici. Določil sem jih za razna dela.

Preden sem spremljevalce ranjencev spustil v bolnico, sem jih poklical globlje v gozd na razgovor.

(Nadaljevanje sledi)

Dr. Aleksander Gala - Peter
Partizanski zdravnik

35.

Spominj iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Ogledala sta si ranjence in bila zadovoljna z mojim delom. Kar je oboje storiti v takratnih okoliščinah, sta rekla, sem storil. Tudi ranjenci so bili zadovoljni s tem obiskom, saj so se lahko prepričali, da je partizanska saniteta dobro organizirana in da ima dovolj zdravnikov.

Potrebo v lastni bolnici tovarišem niso dovoljevale, da bi se kaj dlje zadržala pri meni. Kmalu že isto popoldne sta se odpravila nazaj v Jelenov žleb.

Naslednji dan sem bolnico v Jelenovem žlebu spet obiskal. Pogovori z zdravniki so bili kratki, zato sem bil pripravljen, da se o čem pogovorim. Toda ko mi prišel tja, so ravno odhajali, vse je bilo narejeno za odhod. Partizani so tekali sem in tja in si dajali opravka z nalaganjem ranjencev na vozove, drugi so vpregali živino, tretji so nakladali opremo. Vmes so kričali na živino, ki se ni dala zlahka vpreči, klicali drug drugega, ropotali s kuhinjskimi stvarmi itd. Gledal sem te priprave in obhajal se me neprijetno občutili. Torej je ofenziva že čisto blizu, skoraj že tu. Zopet bom takorekoč sam, prepuščen samemu sebi, s svojimi ranjenci in z nekaj partizani.

Od nikogar nisem mogel zvedeti drugega, kot to, da se bolnica odpravlja naprej. Zakaj tako nagla odločitev? So morali Italijani že tako blizu, da je treba nemudoma nadaljevati

umikanje globlje v gozdove?

Eden od zdravnikov je pregledoval ranjence in jih razvrščal na težke in lahke ranjence. Težke bodo pustili na mestu, lažje bodo poslali naprej.

Tedaj me pokliče komandant in mi pravi: «Ti boš prevzel naše težke ranjence.» Na to možnost nisem bil pripravljen, zato me je močno prizadelo. Ranjencev ni bilo več mogoče spraviti v bolnico na Ozganeh na dovolj konspirativen način. Prevoz ranjencev na vozovih pri belem dnevu ne more ostati neopažen. Zraven tega bodo pričali premika hajkači, katerim pri najboljši volji ni mogoče zaupati. Razvedelo se bo, kje je bolnica, in možnost, da jo okupator v svojem naletu najde, je postala verjetnejša.

Toda ni bilo časa za taka razmišljanja. Moral sem nekaj ukreniti. Odločil sem se, da ranjencev ne odpeljem takoj v Jelenovega žleba, ampak šele, ko bo padel mrak.

Uredništvo, uprava, oglašni oddelek,
Trst, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica
GORICA, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija »Dan«
V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.—
letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/A
»ADIT« - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglašni Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno
upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sozolja 200 lir. »Mali oglašni«
80 lir beseda. Oglašji za tržsko in gorisko pokrajino se naračajo pri
oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.F.L.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT — Trst

PO MNENJU RIMSKIH PREISKOVALCEV

MAFIJCI PRIPRAVLILI ATENTAT NA KVESTORJA ANGELA MANGANA

Kvestorjevo zdravstveno stanje se je znatno
zboljšalo - Policija našla avto atentatorjev

RIM, 6. — Zdravstveno stanje kvestorja Mangana, funkcionarja rimskega »Criminalpolo«, ki je bil večerjati zvečer ranjen skupaj s svojim soferjem in atentatu pred svojim stanovanjem, se je znatno izboljšalo. Danes jutraj se je Mangano že pogovoril s preiskovalci in jim na kratko opisal dinamiko atentata. Mangano sofer a-puntat Casella pa se še vedno bori s smrtno. V zgodnjih jutranjih urah se je njegovo stanje poslabšalo in zdravniški sodijo, da bo za vedno pobabljen, čeprav bo klinično okrevale.

Zverinski napad na Mangana in vodor v stanovanje rimskega pretorja Infelisia, sodnika, ki je prvi začel preiskavo o telefonskem prisluškovanju. Mangano je bil poleg tega policijski funkcionar v Trstu od leta 1954 do leta 1959, ko je bil v našem mestu tudi bivši komisar Beneforti.

roparja vdrla v stanovanje pretorja Infelisia, sodnika, ki je prvi začel preiskavo o telefonskem prisluškovanju. Mangano je bil poleg tega policijski funkcionar v Trstu od leta 1954 do leta 1959, ko je bil v našem mestu tudi bivši komisar Beneforti.

Telefonsko prisluškovanje ustavno v mejah ki jih določa zakon

RIM, 6. — Telefonsko prisluškovanje je ustavno v mejah, ki jih določa zakon. Tako je razsodilo ustavno sodišče po šesturni razpravi. Vprašanje je sprožilo benesko sodišče, ki je bilo mnenja, da je zakon o telefonskem prisluškovanju v nasprotju s členoma 15 in 24 ustave.

PO IZSTRELITVI S KENNEDYJEVEGA RTA

Sonda »pioneer« 11 na poti proti skrivnostnemu Jupiteru

Avtomatska postaja bo priletela na cilj po milijardo km dolgi poti - Tri-
je sovjetski kozmonavti bodo že danes poleteli v vesoljski laboratorij?

KENNEDYJEV RT, 6. — Ameriški znanstveniki so danes izstrelili s kozmodroma na Kennedyjevem rtu vesoljsko avtomatsko postajo »pioneer 11«, ki bo po milijardo km dolgem poletu čez poldrugo leto priletela v bližino Jupiterja, največje planeta našega sončnega sistema.

Podobno sondo »pioneer 10« so ameriški strokovnjaki izstrelili pred približno enim letom. Avtomatska postaja je že srečno »prebrčala« pas astoroidov in se sedaj naglo blizu svojemu cilju in ga bo predvidoma dosegla decembra letos.

Postaja sta opremljeni z zelo sen-

zibilnimi napravami in fotografski mi aparati, ki bodo posneli ta še vedno skrivnostni planet. Ker je njegova sestava podobna sestavi Zemlje, ko je pred nekaj stoletji našli na našem planetu nastalo življenje, znanstveniki upajo, da bodo lahko dobili podrobne informacije o tem skrivnostnem biološkem pojavu, ki je nastanek življenja in o razvojni poti Zemlje.

Jupiter je približno tisočkrat večji od našega planeta. Pokriva ga goste plasti oblakov različnih barv, od katerih je rdeča plast znana kot »Jupitrovo oko«. Okrog planeta kroži 12 lun in obdajajo ga radioaktivni pasovi, ki so veliko močnejši od Van Allenovih pasov.

Zelo močno žarčenje predstavlja veliko nevarnost za senzibilne merilne naprave avtomatske postaje. »Pioneer 10« bo zato letel 140 tisoč km od Jupitrove površine. Kljub tej veliki razdalji pa znanstveniki upajo, da bodo dobili veliko boljše podatke kot si jih človeški dobili s teleskopi. Če bodo naprave »pioneerja 10« uspešno prenesle veliko količino žarčenja, bo verjetno njegov dvojnik »pioneer 11« poletel, veliko bližje planetu (v razdalji od 8 tisoč do 64 tisoč km). Po nepotrjenih vesteh kaže, da nameravajo znanstveniki nato usmeriti avtomatsko sondo proti Saturnu.

Obese sonita s seboj zlati plaketi, v katerih sta vdolbeni poslanci morebitnim živim bitjem, ki bi v prostornem vesolju našli postaji ali njune razbitine. Poslanci sestojita iz tako imenovanih znanstvenih konstant, ki predstavljata moškega in ženskega, simbol o našem planetarnem sistemu in še druge znake, ki naj bi omogočili morebitnim najditeljem ugotoviti od kod prihaja sonda in kdo jo je zgradil.

Vse naprave »pioneerja 11« niso

NAPORNA POT ČILSKEGA SOCIALIZMA

Pritisk skrajnežev na Allendejevo vlado

Pomembna vloga komunistov v boju za
revolucionarno preobrazbo čilske družbe

SANTIAGO DE CHILE, 6. — Allendejeva vlada se je znašla v zadnjih dneh v precejšnji težavi zaradi napadov ekstremističnih skupin levičarskega loka. V državi je prišlo v zadnjih dneh do poskusov skupin skrajnežev, da se polastijo s silo trgovskih podjetij, tako državnih kot zasebnih, in da vsilijo določeno politiko cen. Te poskuse je obsojal podtajnik za notranje zadeve Vergara, ki je dejal, da gre za kroge, ki namerno izvajajo direktne spopade. Med taka dogajanja spada stavka soferjev državnih prevoznikov družb. Ta stavka je bila nezakonita, kot so bile nekatere druge oblike stavkovnega boja na javnih ulicah in v podjetjih. Vmes je morala poseči policija, da bi napravila red. Sprico teh dogodkov se je Allendejeva vlada znašla v precepu. Na eni strani pritiskajo nanjo konservativni krogi, ki skušajo zavreti proces demokratizacije in sploh preosnovno čilskega gospodarstva ter družbenih odnosov, na drugi strani pa so vedno bolj aktivni predstavniki levičarskih gibanj, ki bi hoteli vsiliti sedanji vladni metode in oblike najbolj korenitega boja proti reakciji in konservativnim silam. V teh razmerah je seveda najlažje delovati na področju distribucijske mreže, kjer je običajno hudo pomanjkanje osnovnih življenjskih potrebščin. Levičarska opozicija sili vlado k popolnemu nadzoru nad trgovino (na debelo in na drobno) desničarji pa prežijo na zadevne vladne ukrepe, da bi sprožili obirno vsedržavno akcijo proti »marksiistični« vladi.

Allendejeva vlada ima zato v teh dneh največ opravka s levičarski mi ekstremisti. Omembe vredno je dejstvo, da so čilski komunisti v tem boju izredno previdni ter predstavlja pomemben činitelj političnega ravnotežja v državi. Njihovo načelo je, da se izvaja v teh razmerah vztrajna, sicer omejena, revolucionarna akcija, katere namen naj bi bil pripravljati pogoje za nadaljnje kvalitativne spremembe v čilski družbi.

Opreznost političnih dejavnikov v Čilu je še bolj razumljiva zaradi nenehne pritiska ameriškega kapitala na to državo. V teh dneh je ameriški list »Washington post« objavil članek iz katerega je razvidno, da je ameriška obveščevalna služba že l. 1964 grobo intervenerala v čilske notranje zadeve. Tedaj se je Johnsonovo posredilo, da z 20 milijoni dolarjev prepreči izvolitev Allendeja, za čilskega predsednika. L. 1970 je podoben poskus spodbel. Pri vseh teh političnih operacijah v Čilu so bile zapletene razne ameriške družbe (ITT in druge) tajna ameriška obveščevalna služba CIA in podobne ustanove. Akcija je potekala v duhu Johnsonovega gesla, da je treba preprečiti »prodor »castrizma« v Južni Ameriki.

dejeva vlada znašla v precepu. Na eni strani pritiskajo nanjo konservativni krogi, ki skušajo zavreti proces demokratizacije in sploh preosnovno čilskega gospodarstva ter družbenih odnosov, na drugi strani pa so vedno bolj aktivni predstavniki levičarskih gibanj, ki bi hoteli vsiliti sedanji vladni metode in oblike najbolj korenitega boja proti reakciji in konservativnim silam. V teh razmerah je seveda najlažje delovati na področju distribucijske mreže, kjer je običajno hudo pomanjkanje osnovnih življenjskih potrebščin. Levičarska opozicija sili vlado k popolnemu nadzoru nad trgovino (na debelo in na drobno) desničarji pa prežijo na zadevne vladne ukrepe, da bi sprožili obirno vsedržavno akcijo proti »marksiistični« vladi.

Allendejeva vlada ima zato v teh dneh največ opravka s levičarski mi ekstremisti. Omembe vredno je dejstvo, da so čilski komunisti v tem boju izredno previdni ter predstavlja pomemben činitelj političnega ravnotežja v državi. Njihovo načelo je, da se izvaja v teh razmerah vztrajna, sicer omejena, revolucionarna akcija, katere namen naj bi bil pripravljati pogoje za nadaljnje kvalitativne spremembe v čilski družbi.

Opreznost političnih dejavnikov v Čilu je še bolj razumljiva zaradi nenehne pritiska ameriškega kapitala na to državo. V teh dneh je ameriški list »Washington post« objavil članek iz katerega je razvidno, da je ameriška obveščevalna služba že l. 1964 grobo intervenerala v čilske notranje zadeve. Tedaj se je Johnsonovo posredilo, da z 20 milijoni dolarjev prepreči izvolitev Allendeja, za čilskega predsednika. L. 1970 je podoben poskus spodbel. Pri vseh teh političnih operacijah v Čilu so bile zapletene razne ameriške družbe (ITT in druge) tajna ameriška obveščevalna služba CIA in podobne ustanove. Akcija je potekala v duhu Johnsonovega gesla, da je treba preprečiti »prodor »castrizma« v Južni Ameriki.

POVEZAVA

Ste kdaj pomislili, da obstaja določena povezava med poklicem, ki ste si ga izbrali in mesecem, v katerem ste se rodili? Ne? No, če niste vi, so pa to storili za vas znanstveniki angleškega vseučilišča v Bradfordu. Po analizi podatkov, ki so jih zbrali z intervjuvanjem 35 tisoč ljudi, so ugotovili, da so poslanci dobili svojo prirojeno napadnost od »kvroločnih« zodiakalnih znakov kot je lev.

Nadalje so raziskovalci odkrili, da se večina komikov rodi v času, ki gre od polovice zime do pozne pomladi, medtem ko se vojaki radi rodijo v drugi polovici poletja ali prvi polovici jeseni. Zelo čudna kategorija so umetniki, saj od teh glasbeniki najraje izberejo za rojstni dan zimski dan, vsi ostali pa sta bolj všeč pomlad ali pa poletje.

Rezultati raziskave ne pomenijo ničesar, čeprav nekatere nekatere pomnilništvo. Hitler bi moral biti blažega značaja, Eichmann pa celo pohleven kot jagnje.

TRŽAŠKI DNEVNIK

V BOLNIŠNICO Z GLOBOKO RANO V TREBUHU

Zagoneten primer krvavega obračuna

Verzija ranjenca se ne ujema z izsledki policijske preiskave

Z globoko rano v trebuhu od vbovljaja z nožem so večerj okrog 18.30 sprejeli na oddelku za prvo pomoč tržaške splošne bolnišnice 35-letnega Vittoria Sordilla. Moža, ki je po rodu Neapeljčan, a stanuje v našem mestu v Ul. Fabio Severo 94, so najprej nemudoma odvedli v operacijsko sobo, kjer so mu razkužili in zašili, nakar ga je zaslišal podčastnik javne varnosti Dalena. Verzija, ki jo je ranjenec dal policiji pa je v marsičem v nasprotju s tem, kar so agenti javne varnosti v dosednji preiskavi sami ugotovili.

Sordillo je namreč povedal, da se je okrog 16.20 pripeljal s svojim avtomobilom fiat 128 coupé pred poslopje v Ul. F. Severo, kjer prebiva. Ko je izstopil iz avtomobila in ga zaklenil, se mu je približal neznanec navidezne starosti tridesetih let ter mu z bliskovito naglico zasadil nož v trebuh. Neznane mu je ob tem zabrusil v obraz »Sedaj je račun poravnava, in naglo izginil. Z zadnjimi močmi, ki so ga vidno zapuščale, se je Sordillo izvel od vhodnih hodnik poslopja, kjer stanuje ter izgubil zavest. Mladenci ni vedel povedati niti tega, kdo ga je pripeljal v bolnišnico.

Policijski agenti so njegove izjave takoj preverili in ugotovili, da je v njegovi pripovedi najbrž marsikaj izmišljenega. Predvsem so na podlagi pričevanja neke deklice ugotovili, da je bil Sordillo okrog 18. ure še čil in zdrav, sam pa je izjavil, da ga je neznanec ranil ob 16.20. Tudi o domnevnih madežih krvi na ulici pred avtomobilom in na hodniku, kamor naj bi se bil izvel, ni bilo ne duha ne sluha.

Skratka, Sordillova rana je ostala zaenkrat skrivnost, ki jo skušajo agenti letnega oddelka sedaj razvozlati. Sordillo je bil zaposlen v »pizzeriji« Lanterna v Ul. Oriani in ni izključeno, da si je prav tu ustvaril kakšnega sovražnika, ki je hotel z njim obračunati. Zaenkrat ni znano niti to, kdo je ranjenca pripeljal v bolnišnico. Nekdo, ki je bil ob 18.30 na hodniku oddelka za prvo pomoč, je opazil, kako se je pred bolnišnico ustavil fiat 1100 temne barve, iz katerega je izstopil ranjeni Sordillo, nakar je avtomobil z vso hitrostjo odpeljal proti središču mesta.

Sordillova rana vsekakor ni hujšega značaja, zaradi česar bo v dveh dneh lahko zapustil bolnišnico.

Na spomladanskem sejmu

Prihodnji petek v Zagrebu »Dan Furlanije-J. krajine«

V ponedeljek bo v Zagrebu splošno odprtje Mednarodnega spomladanskega sejma, na katerem bo kakor znano nastopilo s kolektivno razstavo tudi deželno združenje trgovskih zbornic. Na razstavi bo sodelovalo 33 podjetij iz naše dežele, predvsem iz tržaške in videmske pokrajine.

V petek, 13. aprila, bo na sejm »Čudni dan Furlanije, Julijske krajine«. Ob 12. uri bo na sporedu skupen ogled italijanskega paviljona, ki ga organizira Zavod

za zunanjo trgovino ICE, popoldne ob 16. uri pa bo na sedežu gospodarske zbornice poseben poslovni srečanje med predstavniki hrvaških gospodarskih krogov in odposlanstvom iz naše dežele. Na srečanju, ki se ga bodo udeležili tudi predstavniki obeh mešnih zbornic (iz Milana in iz Beograda), tržaške delegacije italijansko-jugoslovanske zbornice ter predstavniki gospodarske zbornice z Reke, bodo razpravljali predvsem o novi ureditvi jugoslovanske zunanje trgovine, o industrijsko - tehničnem sodelovanju med podjetji iz naše dežele in iz SR Hrvatske ter o trgovinskih in turističnih stikih med obema deželama.

VEČERJ ZUTRAJ PRI NABREŽINSKEM ŽELEZNIŠKEM MOSTU

Tragična smrt avtomobilista pri trčenju na trbiški cesti

Voznika je najbrž obšla slabost, zaradi česar je zavozil s ceste in silovito treščil v steber mostu

Po tragični prometni nesreči, ki je predvečeršnjim globoko odjeknila med prebivalstvom Carlobe, je v večeršnjih jutranjih urah spet legla nad naše ceste temna senca smrti. Tudi v tem primeru je bila prizorišče smrtno prometne nesreče državna cesta 302. Avtomobil srednje kubature se je z vso silo zalezel ob desni steber železniškega mostu pri Nabrežini in sofer je bil pri tem na mestu mrtev.

Trtven nesreče je 38-letni odvetnik Romano Riosa, po rodu iz Kopra in stanujoč v našem mestu v U. Romagnosi 9. Riosa se je ob trčanju na desni steber središču A 11» z registracijo TS 147218 na trbiški cesti proti Trzinu. Ker je ta cesta široka in precej ravna, je Riosa močnejše pritisnil na plin. Hitrost avtomobila je bila najbrž precej visoka, ko se je lotil kratke in položne strmine pred železniškim mostom, kjer se cestišče za kratek predel razdvaja in zoži. Tedaj je iz se nepojasnjenih vzrokov začelo avtomobil zanašati na desno stran cestišča. Riosa je najbrž obšla slabost, kajti drugace bi ne moremo razlagati dejstva, da avtomobilist sploh ni poskušal zavreti vozila, ko se je ta s se vedno visoko hitrostjo nevarno približeval stebru železniškega mostu. Orožniki z nabrežinske postaje, ki so pozneje na kraju nesreče podrobno proučili dinamiko trčenja, namreč niso našli na cestišču nobenih znakov zaviranja.

Trčenje je bilo silovito, saj je bil temnordeči »autobianchi« skoraj popolnoma uničen, tako da ga ni bilo mogoče prepoznati. Pogled v notranjost avtomobila pa je bil še grozljivejši. Nesrečenca Riosa je razbita pločevina stisnila v smrtonosen obeh, da se so morali gasilci openske postaje, ki so jih obvestili o nesreči, dolgo truditi celo s pomočjo varilec, da so nesrečnikovo truplo potegnili iz razbitin. Kot rečeno je bil Riosa na mestu mrtev zaradi silovitih udarcev v glavo, številnih zlomov po vsem telesu in vrtinja prsnega koša.

Na kraj nesreče je kmalu nato prispelo tudi osebje Rdečega križa, vendar je zdravnik lahko le potrdil Riosovo smrt. Njegovo truplo so nato na ukaz namestnika državnega pravdnika D'Onofrija prepeljali v tržaško mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Podtajnik Balbi o vprašanih zastojah

(Nadaljevanje z 2. strani)

primerno okrepilo ter je v ta namen pridvilena nalozba 1.400 milijonov tr. kolikor so bile nekatere letalske proge v zadnjem času okrnjene, pa je to pripisati dejstvu, da so bile te proge premalo zašedene. Kar zadeva mednarodno povezavo v teletelefoniji je Barbi dejal, da se ta ne bo mogla razviti na našem področju do druge polovice prihodnjega leta, ker manjkajo ustrezne naprave.

Glede pomorstva je Barbi dejal, da CIPE predvideva okrepitev Tržaškega Lloydja. Pri Portogruaru bodo nastale nove petrolejske cistilnice, je se nadaljeval Barbi, za tržaški Arzenal - sv. Marko pa bodo zagotovljena nova narčila. Za razvoj krajevnega gospodarstva bo naprej pomembna obrona »krožni sklada«, kateremu bodo namenjena nova finančna sredstva, če bo sprejeti ustrezni zakonski predlog poslance Belcija. Pristojni organi se daljše preučujejo možnost, da bi podaljšali veljavnost davčnih in finančnih olajšav na Tržaškem tudi v okviru vsedržavnega davčnega preostaja.

Glede znanega vprašanja o ceni bencina, je Barbi zanimal kvestorjevo kakršnega koli znižanja, češ

Odpor za nadzorstvo nad cenami določil nove cene goriva

Pokrajinski odbor za nadzorstvo nad cenami, ki mu predseduje podprefekt dr. Austria, je določil nove cene naftnih proizvodov za segrevanje na podlagi novega zakona, ki ureja davek na predelavo teh proizvodov. Cena petroleja za razsvetljavo in segrevanje v dvajsetlitskih posodah bo po novih določilih odbora za nadzorstvo nad cenami 795 (vključno davek na dodatno vrednost IVA). Cena na stot v poletnem obdobju bo 3255 lir (IVA vključena) za količine, ki ne presegajo 4.000 litrov in 3148 za količine nad 4.000 litrov. V zimskem času pa bo nafta v stotih stala 3278 (IVA vključena) za količine pod 4.000 litrov in 3173 lir za količine nad 4.000 litrov.

Vsi trgovci z omenjenimi proizvodi morajo razobesiti na vidnem mestu seznam z novo določenimi cenami, ki jih ne smejo zvišati. Državni in občinski nadzorni organi bodo strogo nadzirali prodajo.

GVERILA V ULSTRU SE NADALJUJE

Atentat v Londonderryju: ranjen en angleški vojak

Zaskrbljenost angleške vlade zaradi
pošiljk orožja iz arabskih držav

LONDON, 6. — V Londonderryju je neka angleška vojska patrulja, ki je pršla na anonimnem telefonski poziv v neko hišo, bila zraven eksplozije. Na srečo je bil ranjen le en vojak. Med mimoidočimi pa so dobili večje ali manjše poškodbe širje civilisti.

V Belfastu so specialisti angleške vojske, ki pripadajo topniškemu enotam, razstrelili pekleniški stroj, ki so ga neznanec nastavil pred nekim javnim lokalom. Eksplozija je poskodovala lokal in bližnje hiše. Angleški minister za severnoirski zadeve lord William Whitelaw je pomislil 29-letnega Alberta Browna, ki je bil pred časom obsojen na smrt, ker je ubil nekega policijskega agenta. Visoko severnoirski sodišče je odbilo Browinov priziv ter je potrdilo, da mora biti smrtna obsoda izvršena 25. aprila. Poseg ministra za severnoirski zadeve je Brownu rešil življenje. Kazen je spremenjena v dosmrtno ječo.

Browne je pripadnik protestantske ekstremistične organizacije UDA (Ulster defence association). Obtožen je bil, da je v bližini Belfasta ubil nekega policijskega agenta, ki ga je bil ustavil na cesti ter ga hotel legitimirati.

Poleg tega za sedaj še ne preveč pomembnih dogodkov na področju severnoirski gverile je treba omeniti druga politična dogajanja, ki zadevajo predvsem vprašanje dobave orožja severnoirskim gverilskim enotam organizacije IRA. Kot smo že poročali, so južnoirski oblasti zaplenile na ladji »Claudia« grške registracije (lastnik je neki zahodni Nemec) 5 ton orožja (puške, brzostrelke, eksploziv in podobno). Potapljalci še vedno preiskujejo morsko dno v bližini kraja, kjer je bila ladja ustavljena, ker oblasti domnevajo, da je posadka odvrnila dober del tovora.

V nekaterih krogih trdijo, da so prekupevalci z orožjem pripeljali na Irsko od l. 1971 tri tovore orožja. Pošiljke so prihajale baje iz Libije. Orožje je bilo sovjetske, ameriške in angleške proizvodnje. Angleška obveščevalna služba trdi, da so agenti IRA imeli stike v Bruslju s prekupevalci z orožjem z Bliznjega vzhoda. Lani so opazili več agentov IRA v Tripolisu in drugih severnoafriških mestih.

Angleška vlada je zaskrbljena zaradi teh dogodkov, posebno zato, ker se noče zameriti severnoafriškim arabskim državam.

Kot smo že poročali, so južnoirski oblasti aretirale pred tednom dnim severnoirskega gverilskega predstavnika Jose Cahilla. Vplivni voditelj IRA je bil aretiran v bližini ladje »Claudia«, ker je baje nameraval prevzeti skupaj z drugimi tovariši pošiljko orožja, ki jo je ladja prevažala.

PO PETIH TEDNIH ZASEDBE

Indijanci pokadili kalumet miru s predstavniki washingtonske vlade

Sporazum določa med drugim ustanovitev posebne
komisije, ki bo preučila indijansko problematiko

WOUNDED KNEE, 6. — V »Ranjenem kolenu«, majni indijanski vasi v rezervatu Pine Ridge, ki je že mesec dni v središču pozornosti zaradi nepričakovane in dolgega protesta pripadnikov plemena Ogala Sioux, so voditelji indijanskega gibanja AIM pokadili kalumet miru z washingtonskimi funkcionarji. Po 37 dneh zasedbe po skoraj mesec dni dolgih pogajanj so končno dosegli mirovni sporazum.

Kaj določa sporazum? Po še nepreverjenih vesteh kaže, da bodo manjšini zapustili vasio takoj ko se bo njihov predstavnik Russel Means sestel v Washingtonu s funkcionarji Bele hiše. Na dnevnem redu pogovornaj naj bi bil program za bodoča srečanja na katerih naj bi posebna komisija preučila indijansko problematiko in številne pogodbe, ki so jih ZDA doslej podpisale z indijanskim narodom.

V znak dobre volje so Indijanci že izročili orožje agentom vezne policije in so začeli pridirati barikade okrog »Ranjenega kolena«. Prisli so tudi na aretacijo nekaterih svojih aktivistov, ki so obtoženi o-

boroženega upora proti vladi ZDA. Sporazum nadalje predvideva, da bo zvezna policija začela temeljito preiskavo o rezervatu v Pine Ridgeju. Življenjski pogoji Indijancev v rezervatih se namreč niso veliko spremenili od časa, ko je »Pobesni konj« pozival k upor proti »belemu vragu« vse indijanske bojovnike, ker so bili njihovi življenjski pogoji nevarni. Upravo imajo še vedno v rokah skorupirani funkcionarji in podkupljeni indijanski voditelji, ki so obogateli na račun ručelne poltega prebivalstva. Če si pa Indijanci upajo iz rezervata so perspektive še slabše. Čaka jih brezposelnost in iskanje ormanje v alkoholu.

Washingtonska vlada je obljubila, da bo posebna komisija skrbela za nadzorstvo nad upravnimi rezervati in da se bodo življenjski pogoji izboljšali. Bo tokrat tudi izpolnila svoj obljubo?

Prav na to je danes po podpisu pogodbe opozarjal glavar »Rdečih los«, ki je odločno nasprotoval izročitvi orožja. »Tudi pred 83 leti — je opozoril mlade voditelje gi-

banja AIM, ko so v lepecu podpisovali sporazum — smo v »Ranjenem kolenu« izročili orožje »belem suknjencem«: poklali so 300 žensk, starev in otrok.

Ze pred časom smo omenili, da je »Ranjeno koleno« zgodovinska vas. Tu se je pred 83 leti s pokolom indijanskih otrok, starev in žena zaključilo osvajanje Zahoda. Konjeniki v plavih uniformah in rumenih rutah go napadli in brez usmiljenja poklali prebivalstvo nezavarovane vasi. Svinčene ameriške vojske so pobile okrog 300 starev in žena.

»Ko z visokega hriba svoje starosti — je dejal pokojni glavar Črnih konjčnikov Johnu J. Neighdur — gledam v preteklost še vedno vidim pred seboj razsajajočo trupla otrok, starev in žensk tako jasno kot sem jih videl tistega dne. In vidim tudi, da je z njimi v okrvavljenem snegu umrlo še nekaj drugega, ki je zakopano v nebarju. Tam gor so umrle sanje o svobodi našega naroda. Bile so lepe sanje...« Bodo mar v »Ranjenem kolenu« še enkrat ubite sanje indijanskega naroda?

Deželna konferenca KPI

(Nadaljevanje z 2. strani)

čelno vprašanje in vprašanje boja, ki je neločljivo s splošnim bojem za demokratizacijo in za svobodo. KPI se ni nikoli omejila na potrjevanje načelnih izjav in je svoje obseve konkretizirala s stvarnimi pobudami v parlamentu, v deželi, krajevnih ustanovah, rajonskih kontaktih in v množičnih akcijah.

Tudi na tem področju je levostredna formula doživela bankrot, saj predstavlja preokret na desno korak nazaj in nevarnost za slovensko manjšino. Desni center je zanikal obljube celo prejšnje vlade, da enotni slovenski delegaciji in še vedno zanika prisotnost slovenske manjšine na področju Benčke Slovenije ter Kanalske doline.

Cuffaro je nadaljeval: »Vse to še enkrat dokazuje, da je treba to vprašanje reševati v tesni povezanosti z demokratično preosnovjo, z vlogo dežel, in naše se posebej, v okviru krajevnih avtonomij po eni strani in v okviru gospodarskega, socialnega ter urbanističnega načrtovanja po drugi, proti vsaki nevarni težnji izolacije problema na same Slovence, kar vodi k ošibitvi slovenske manjšine«.

»Treba je poudariti, da v politiki in v boju KPI ni protislovja med razrednim bojem in napori za akcijsko enotnost Slovencev za njihove pravice. Enotnost je lahko, in mora biti, čim širša, mora temeljiti na sodelovanju različnih sestavnih delov na osnovi stvarne platforme, točnih ciljev boja ki so demokratično izdelani in o kate-

rih so demokratično razpravljali, izraz enotnosti baze in stvarnih ter globoko občutenih zahtev.«

Slovenska narodnostna manjšina se naravno zanima za še nadaljnje izboljšanje odnosov s socialistično Jugoslavijo, saj predstavlja naravni element zblizjevanja, prijateljstva, kulturnega zblizjanja in lahko to vlogo izvršuje v čim večji meri, če ji je zagotovljen svoboden razvoj v državi, v kateri živi. Od tu tudi zahteva, da se na osnovi republiške ustave in deželne statuta organsko in globalno reši vprašanje slovenske skupnosti v Italiji. Gre za vprašanje, ki ne more biti na noben način pojenojen stopnji razvoja mednarodnih odnosov in ki je sestavni del razvoja italijanske demokracije, predstavlja pa istočasno tudi prispevek k politiki miru, prijateljstva in ovrnotenja mednarodne vloge naše dežele.

V naslednjih poglavjih je Cuffaro ponovno podrobneje obdelal gospodarska in socialna vprašanja z vidika razvoja in v okviru zahtev po demokratičnem načrtovanju. Zadržne poglavje pa je posvetil odnosom z drugimi strankami in vlogi partije ter njenim nalogam pred deželnimi volitvami.

Ob zaključku sinočnjega zasedanja je konferenco pozdravil predstavnik hrvaške Zveze komunistov Drago Vlahnić, ki je poudaril dobre odnose med obema partijama. Konferenca bo danes ves dan nadaljevala z delom, v nedeljo do polnoči bodo delegati odobrili resolucije, nato pa bo govoril član izvršnega odbora partije Pajetta.

OBVESTILO

Obveščamo vse, ki bi jih zanimalo, da bo v soboto, dne